

Tilinpäätösanalyysi: Yritys X Oy

Sofia Kujo

2021 Laurea

Laurea-ammattikorkeakoulu

Tilinpäätösanalyysi: Yritys X Oy

Sofia Kujo
Liiketalouden koulutusohjelma
Opinnäytetyö
Toukokuu, 2021

Tämän opinnäytetyön tarkoituksena oli laatia tilinpäätösanalyysi Yritys X:lle. Yritys X on mikrokokoinen osakeyhtiö, joka tarjoaa ratkaisukeskeistä työnohjausta ja valmennuksia sen asiakasyrityksille. Yritys X:n päätoimiala on muu liikkeenjohdon konsultointi. Keskeisimpänä opinnäytetyön tavoitteena oli määritellä yrityksen taloudellinen tilanne erilaisten tunnuslukujen pohjalta sekä verrata niitä toimialaan sekä tarjota Yritys X:lle uutta tietoa yrityksen taloudellisesta asemasta tarkastelujakson ajalta.

Opinnäytetyön teoriaosuudessa käsiteltiin tilinpäätöstä ja tilinpäätösanalyysin eri vaiheita ja erilaisia menetelmiä ja ohjeita tulkintaan. Työssä kuvattiin tilinpäätöksen oikaisujen periaatteet, tunnuslukuanalyysi, prosenttilukumuotoinen tilinpäätösanalyysi sekä trendianalyysi. Teoriaosuudessa käsiteltiin kannattavuuden, maksuvalmiuden ja vakavaraisuuden eri tunnuslukuja ja niiden tulkintaan annettuja ohjeita. Opinnäytetyön aineisto koostui tilinpäätöstä ja tilinpäätösanalyysiä käsittelevästä kirjallisuudesta, Yritys X:n tilinpäätöksistä sekä omistajan haastatteluista.

Tilinpäätösanalyysi perustui Yritys X:n tilinpäätöstietoihin ajalta 1.5.2016-30.4.2020. Tilinpäätösanalyysi koostui kannattavuuden, maksuvalmiuden ja vakavaraisuuden eri tunnusluvuista. Oikaistusta tilinpäätöksestä laskettuja tunnuslukuja vertailtiin saman toimialan tunnuslukujen arvoihin sekä Yritystutkimus ry:n antamiin tunnuslukujen ohjeisiin. Lisäksi tehtiin prosenttilukumuotoinen tilinpäätös ja trendianalyysi. Tilinpäätösanalyysin eri menetelmien pohjalta voidaan todeta, että Yritys X on onnistunut kokonaisuudessaan hyvin taloutensa suunnittelussa.

Asiasanat: tilinpäätösanalyysi, kannattavuus, maksuvalmius, vakavaraisuus

Sofia Kujo

Financial statement analysis: a case study of Company X Ltd.

Year	2021	Pages	45
------	------	-------	----

The purpose of this thesis project was to carry out financial statement analysis for Company X. Company X is a micro-sized limited company that provides solution-focused work supervision and coaching for client companies. Its's main activity is management consultancy. The main goal of the project was to determine Company X's financial situation with the help of key figures and to compare them with the industry and to provide the company with new information about their financial position during the period under review.

The theoretical part of the thesis discusses such areas as financial statements, financial statement analysis and its various stages and methods, as well as instructions for interpretation. The thesis report also describes adjustments to the financial statements, the key figure analysis, percentage-based financial statement analysis and trend analysis. The theoretical part also discusses of profitability, liquidity and capital adequacy ratios and guidelines for their interpretation. Data for the thesis report was derived from the literature on financial statements and financial statement analysis, Company X's financial statements and interviews with the owner.

The financial statement analysis was based on the company's financial statements for the period from 1 May 2016 to 30 April 2020. The financial statement analysis consisted of profitability, liquidity, and capital adequacy ratios. The key figures calculated from the financial statements were compared with the key figures of the same industry and with the guideline values given by Yritystutkimus ry. Also, percentage-based financial statements and a trend analysis were performed. The methods of financial statement analysis show that the Company X has generally performed well in financial planning.

Keywords: financial statement analysis, profitability, liquidity, capital adequacy

Sisällys

1	Johdanto.....	6
2	Tilinpäätös	6
2.1	Tuloslaskelma.....	7
2.2	Tase	9
2.2.1	Vastaavaa.....	9
2.2.2	Vastattavaa.....	10
2.3	Liitetiedot.....	11
3	Tilinpäätösanalyysi.....	11
4	Tilinpäätöksen oikaisut.....	12
4.1	Tuloslaskelman oikaisut.....	12
4.2	Taseen oikaisut.....	14
4.2.1	Taseen vastaavaa- puolen oikaisut.....	14
4.2.2	Taseen vastattavaa- puolen oikaisut.....	17
5	Tunnuslukuanalyysi.....	18
5.1	Kannattavuuden tunnusluvut.....	19
5.2	Maksuvalmiuden tunnusluvut.....	21
5.3	Vakavaraisuuden tunnusluvut.....	23
6	Prosenttilukumuotoinen tilinpäätösanalyysi ja trendianalyysi.....	24
7	Haastattelumenetelmä.....	24
8	Yritys X:n tilinpäätösanalyysi.....	25
8.1	Kannattavuus.....	27
8.2	Maksuvalmius.....	30
8.3	Vakavaraisuus.....	32
8.4	Prosenttilukumuotoinen tilinpäätös.....	34
8.5	Trendianalyysi.....	36
9	Yhteenveto.....	37
	Kuviot.....	42
	Kaavat.....	42
	Liitteet.....	43

1 Johdanto

Tämä opinnäytetyö tehdään toimeksiantona muun liikkeenjohdon konsultoinnin yritykselle, josta käytetään opinnäytetyössä nimeä Yritys X. Yritys X tarjoaa ratkaisukeskeistä työnohjausta ja erilaisia valmennuksia sen asiakasyrityksen esimiehille sekä työntekijöille. Kyseessä on mikrokokoinen osakeyhtiö. Opinnäytetyön tavoitteena on määritellä Yritys X:n taloudellinen tilanne virallisten tilinpäätöskäytäntöjen ja siitä laskettavien tunnuslukujen avulla.

Opinnäytetyön keskeiset käsitteet ovat tilinpäätösanalyysi, kannattavuus, maksuvalmius ja vakavaraisuus sekä niistä laskettavat eri tunnusluvut ovat myös keskeisessä asemassa työssä. Opinnäytetyön teoriaosuus koostuu lähinnä tilinpäätöksestä ja tilinpäätösanalyysistä kertovasta kirjallisuudesta sekä kirjanpitoa ja asetuksesta pien- ja mikroyrityksen tilinpäätöksessä esitettävistä tiedoista.

Tilinpäätösanalyysin menetelminä käytetään tunnuslukuanalyysiä, prosenttilukumuotoista tilinpäätöstä sekä trendianalyysiä. Lisäksi Yritys X:n omistajan kanssa on käyty keskustelunomaista haastattelua. Tilinpäätösanalyysin materiaalina käytetään yrityksen neljän peräkkäisen vuoden virallisia tilinpäätöksiä. Analyysiä varten on käytetty Excel-tilinlaskentaohjelmaa. Opinnäytetyön tavoitteena on määritellä Yritys X:n taloudellinen tilanne kannattavuuden, vakavaraisuuden ja maksuvalmiuden näkökulmista. Oikaistuista tilinpäätöksistä laskettuja tunnuslukujen arvoja verrataan yrityksen muihin tilikausiin, yrityksen toimialaan sekä Yritystutkimus ry:n asettamiin ohjearvoihin. Tarkoituksena on selvittää, millä tavalla yrityksen taloudellinen tilanne on ollut tarkastelujakson aikana, kuinka se on kehittynyt ja millä tavalla se on verrattuna toimialaan. Toimialavertailussa on käytetty Finnveran julkaisemia toimialakohtaisia tunnuslukuja.

2 Tilinpäätös

Tilinpäätöksen sisältöä säädelään tarkasti laeissa ja asetuksissa, eikä ne anna kovin paljoo tietoa tulkinnanvaraisuuksille. Näin ollen eri yritysten tiedot olisivat mahdollisimman vertailukelpoisia keskenään. Tilikauden pituus on pääsääntöisesti 12 kuukautta, mutta yrityksen aloittaessa tai lopettaessa toimintansa voidaan sopia myös lyhyemmästä tai pidemmästä tilikaudesta. Tilinpäätös täytyy olla laadittuna 4 kuukauden kuluttua tilikauden loppumisesta. (Lindblad 2021, 27-29.)

Kirjanpitolain (30.12.1997/1336) 3 luvun 1§ mukaan tilikaudelta on laadittava tilinpäätös, joka sisältää tilinpäätöspäivän taloudellista asemaa kuvaavan taseen, tuloksen muodostumista

kuvaavan tuloslaskelman, varojen hankintaa ja niiden käyttöä selvittävän rahoituslaskelman, jos kirjanpitovelvollinen on suuryritys tai yleisen edun kannalta merkittävä yhteisö sekä näiden liitetiedot. Kustakin erästä on esitettävä vertailukauden vastaava tieto. Lisäksi tilinpäätökseen on liitettävä toimintakertomus, jos kirjanpitovelvollinen on julkinen osakeyhtiö; sellainen osuuskunta tai yksityinen osakeyhtiö, joka ei ole mikro- tai pienyritys; tai yleisen edun kannalta merkittävä yhteisö.

Kirjanpitolain (30.12.1997/1336) 3 luvun 3§ mukaan tilinpäätöstä laadittaessa tulee noudattaa seuraavia periaatteita: oletus kirjanpitovelvollisen toiminnan jatkuvuudesta; johdonmukaisuus laatimisperiaatteiden ja -menetelmien soveltamisesta tilikaudesta toiseen; huomion kiinnittäminen liiketapahtumien tosialliseen sisältöön; tilikauden tuloksesta riippumaton varovaisuus; tilinavauksien perustuminen edellisen tilikauden päättäneeseen taseeseen; kunkin hyödykkeen ja muun tase-eriin merkittävän erän erillisarvostus sekä taseessa ja tuloslaskelmassa tuottojen ja kulujen esittäminen täydestä määrästäan niitä toisistaan vähentämättä.

Tilinpäätöksen tavoite on antaa oikea ja riittävä kuva yrityksen taloudellisesta asemasta yrityksen sisäisille ja ulkoisille sidosryhmille. Yrityksen taloudellisen aseman analysointi on keskeinen asia yrityksen toiminnan ohjauksessa ja päätöksenteossa. (Seppänen 2011, luku 1.1, 1.2.) Tilinpäätöksen tuottamaa informaatiota hyödyntävät monet eri tahot, varsinkin yritykselle itselleen taloudellisen tilanteen seuraaminen tärkeää (Lindblad 2021, 26-27).

2.1 Tuloslaskelma

Tuloslaskelma kertoo yrityksen taloudellisen suorituksen tilikauden aikana. Tulos mitataan tilikauden aikana ansaittujen tulojen ja tilikauden aikana syntyneiden kulujen erotuksesta. Kun yrityksen tulot ovat suuremmat kuin kulut, tulos on positiivinen eli yritys on tällöin tehnyt voittoa. Tulos on negatiivinen eli yritys on tehnyt tappiota kulujen ylittäessä tulot. Yritysten tavoite on yleensä tuottaa voittoa. (Seppänen 2011, luku 3.1.1, 3.1.2.)

Tuloslaskelma voidaan laatia kululajipohjaisena tai toimintokohtaisena. Kululajipohjaisessa tuloslaskelmassa eri kululajit vähennetään tietyssä järjestyksessä. Toimintokohtaisessa tuloslaskelmassa sen sijaan lasku tapahtuu toimintokohtaisen ryhmittelyn mukaan, eli tuotoista vähennetään ensin hankinnan ja valmistuksen kulut, jonka jälkeen myynnin ja markkinoinnin kulut ja lopuksi liiketoiminnan muut kulut. Kululajipohjainen on yleisempi tapa laatia tuloslaskelma. (Niskanen & Niskanen 2004, luku 2.2.) Mikroyrityksille on paljon helpotuksia ja niiltä vaaditaan tuloslaskelman osalta vähiten. Valtioneuvoston asetus pien- ja mikroyrityksen tilinpäätöksessä esitettävistä tiedoista (PMA) säättää mikro- ja pienyritysten käyttämistä tuloslaskelman kaavoista. Mikroyritys voi halutessaan laatia tuloslaskelmansa mikroyrityksen lyhennyksellä kaavalla, pienyritysten vaatimusten mukaisesti tai jopa suurempien yritysten vaatimusten mukaisesti eli noudattaa tällöin kirjanpitoasetuksen säännöksiä. (Lindblad 2021, 138.)

PMA (1753/2015) 4 luvun 1§ mukaan mikroyritys saisi myös jättää erittelemättä eri erien alakohtat niin halutessaan.

Tuloslaskelmassa täytyy esittää myös edellisen vuoden luvut, eli vertailutiedot. Jos tiettyyn erään ei tule kuluvalle kaudelle eikä vertailukaudelle lukuja, riviä ei saa esittää tilinpäätöksessä. (Lindblad 2021, 56.) Ensimmäisenä kululajikohtaisessa tuloslaskelmassa esitetään yrityksen arvonlisäverottomat myynnit eli liikevaihto. Liikevaihdosta ja yrityksen muista tuotoista vähennetään ensimmäisenä liiketoiminnan kulut ja poistot, jonka jälkeen esitetään yrityksen ensimmäinen välisumma, liikevoitto tai liiketappio. Liikevoitto kertoo yrityksen tuloksen ennen rahoitustuottoja ja -kuluja sekä veroja. Näiden erien vähentämisten jälkeen jää jäljelle tilikauden voitto tai tilikauden tappio. Tuloslaskelman viimeinen erä näkyy myös taaseessa omana pääomana. (Niskanen & Niskanen 2004, luku 2.2.) Alla on esitetty kululajikohtaisen tuloslaskelman kaava.

LIIVEVAIHTO

Valmiiden ja keskeneräisten tuotteiden varastojen muutos

Valmistus omaan käyttöön

Liiketoiminnan muut tuotot

Materiaalit ja palvelut

 Aineet, tarvikkeet ja tavarat

 Ostot tilikauden aikana

 Varastojen muutos

Ulkopuoliset palvelut

Henkilöstökulut

 Palkat ja palkkiot

 Henkilösivukulut

 Eläkekulut

 Muut henkilösivukulut

Poistot ja arvonalentumiset

 Suunnitelman mukaiset poistot

 Arvonalentumiset pysyvien vastaavien hyödykkeistä

 Vaihtuvien vastaavien poikkeukselliset arvonalentumiset

Liiketoiminnan muut kulut

LIIVEVOITTO (-TAPPIO)

Rahoitustuotot ja -kulut

 Tuotot osuuksista saman konsernin yrityksissä

 Tuotot osuuksista omistusyhteisyrityksissä

 Tuotot muista pysyvien vastaavien sijoituksista

 Muut korko- ja rahoitustuotot

 Arvonalentumiset pysyvien vastaavien sijoituksista

 Arvonalentumiset vaihtuvien vastaavien rahoitusarvopapereista

 Korkokulut ja muut rahoituskulut

VOITTO (-TAPPIO) ENNEN TILINPÄÄTÖSSIIRTOJA JA VEROJA

Tilinpäätössiirrot

 Poistoeron muutos

 Verotusperusteisten varausten muutos

 Konserniavustus

Tuloverot

Muut välittömät verot

TILIKAUDEN VOITTO (-TAPPIO)

Kuvio 1: Kululajikohtainen tuloslaskelma (Lindblad 2021, 57)

2.2 Tase

Tase kertoo yrityksen varoista ja veloista tilinpäätöspäivänä. Taseen vastaavaa- puoli kertoo yrityksen varoista, joita käytetään toiminnan tulojen hankintaan. Vastattavaa-puoli puolestaan kertoo yrityksen omasta ja vieraasta pääomasta. (Seppänen 2011, luku 3.2.1, 3.2.2.) Tasekaavasta on säännökset kirjanpitolaissa ja se koskee jokaista kirjanpitovelvollista. Pien- ja mikroyritykset saavat kuitenkin laatia taseen lyhennetyn kaavan mukaisesti. (Leppiniemi & Leppiniemi 2012, 34.) Taseen lyhennetty kaava on esitetty seuraavassa kuviossa.

VASTAAVAA

PYSYVÄT VASTAAVAT

- Aineettomat hyödykkeet
- Aineelliset hyödykkeet
- Sijoitukset

VAIHTUVAT VASTAAVAT

- Vaihto-omaisuus
- Saamiset, erikseen pitkäaikaiset
- Rahoitusarvopaperit
- Rahat ja pankkisaamiset

VASTATTAVAA

OMA PÄÄOMA

- Eriteltävä ne erät, jotka säädetty omaan pääomaan kuuluviksi mikroyritystä koskevassa asetuksessa
- Edellisten tilikausien voitto (-tappio)
- Tilikauden voitto (-tappio)

TILINPÄÄTÖSSIIRTOJEN KERTYMÄ

PAKOLLISET VARAUKSET

VIERAS PÄÄOMA

Vieraasta pääomasta on eriteltävä lyhytaikaisten velkojen määrä

Kuvio 2: Mikroyrityksen lyhennetty tase (Kerbs 2020, luku 5.1.2)

2.2.1 Vastaavaa

Taseen vastaavien erät jaetaan pysyviin ja vaihtuviin vastaaviin käyttötarkoituksensa perusteella. Pysyviä vastaavia ovat ne erät, jotka on tarkoitettu tuottamaan tulosta jatkuvasti useana tilikautena. Muut ovat vaihtuvia vastaavia. (Kirjanpitolaki 30.12.1997/1336 4 luku 3§.) Pysyvät vastaavat tunnetaan myös nimellä käyttöomaisuus ja vaihtuvat vastaavat nimellä vaihto- ja rahoitusomaisuus. Tasekaavan mukaan pysyvät vastaavat jaetaan aineettomiin ja aineellisiin hyödykkeisiin sekä sijoituksiin. Vaihtuvat vastaavat jaetaan lyhyt- ja pitkäaikaisiin saamisiin, vaihto-omaisuuteen, rahoihin ja pankkisaamisiin sekä rahoitusarvopapereihin. (Niskanen & Niskanen 2004, luku 2.3.)

Pysyvien vastaavien aineettomat hyödykkeet jaetaan kehittämismenoihin, aineettomiin oikeuksiin, liikearvoon, muihin aineettomiin hyödykkeisiin ja ennakkomaksuihin. Aineellisiin

hyödykkeisiin kuuluu maa- ja vesialueet, rakennukset, koneet ja kalusto, muut aineelliset hyödykkeet sekä ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat. Sijoitukset-erään kuuluu osuudet saman konsernin yrityksissä, saamiset saman konsernin yrityksiltä, osuudet omistusyhteisyri-tyksissä, saamiset omistusyhteisyri-tyksiltä, muut osakkeet ja osuudet sekä muut saamiset. Mikroyrityksen ei kuitenkaan tarvitse esittää näin tarkkaa jaottelua taseessa, ellei se ole tarpeellista oikean ja riittävän kuvan antamisessa. (Lindblad 2021, 92, 96, 103.)

Vaihtuvien vastaavien vaihto-omaisuus jakautuu seuraaviin eriin; aineet ja tarvikkeet, kesken-eräiset tuotteet, valmiit tuotteet/tavarat, muu vaihto-omaisuus ja ennakkomaksut. Saamisiin kuuluu myyntisaamiset, saamiset saman konsernin yrityksiltä tai osakkuusyri-tyksiltä, saamiset omistusyhteisyri-tyksiltä, lainasaamiset, muut saamiset, maksamattomat osakkeet/osuudet ja siirtosaamiset. Mikroyrityksen ei kuitenkaan tarvitse esittää näin tarkkaa jaottelua taseessa. Vaihtuviin vastaaviin kuuluu näiden erien lisäksi myös rahoitusarvopaperit, jotka ovat esimer- kiksi osakkeita ja rahastoja. Näiden lisäksi on myös esitettävä yrityksen käytössä olevat pank- kitalletukset. (Lindblad 2021, 104, 107-109.)

2.2.2 Vastattavaa

Vastattavaa puoli kertoo, kuinka yrityksen toimintaa on rahoitettu tilikauden aikana. Yrityk- sen omaan pääomaan kuuluu osakepääoma, edellisten tilikausien voittovarot sekä tilikauden voitto. Vieraaseen pääomaan kuuluu velat, jotka voidaan jakaa lyhytaikaisiin ja pitkäaikaisiin velkoihin. Taseessa esitetään myös poistoero ja erilaiset varaukset. (Niskanen & Niskanen 2004, luku 2.3.)

Oma pääoma kertoo omistajien sijoitukset yrityksessä. Tasekaavan esittämä osakepääoma on yrityksen sidottua pääomaa ja muut pääoman erät ovat vapaata pääomaa. Liitetiedoissa on esitettävä osakepääoman muutokset tilikaudella. (Lindblad 2021, 109-110.) Edellisten tilikau- sien voitto (-tappio)- erästä nähdään, paljonko aikaisemmilta tilikausilta on jäänyt voittoa osinkojen ja tappioiden vähennysten jälkeen. Lisäksi omassa pääomassa esitetään tuloslaskel- man osoittama tilikauden voitto. (Salmi 2012, 78.)

Vieras pääoma jaotellaan lyhyt- ja pitkäaikaiseen vieraaseen pääomaan. Lyhytaikaista velkaa ovat ne erät, jotka erääntyvät maksettavaksi vuoden sisällä. Sitä pidemmät velat ovat pitkä- aikaisia. Pitkäaikaisesta velasta vuoden sisällä erääntyvä osa kirjataan lyhytaikaiseen vieraa- seen pääomaan. (Salmi 2012, 81.) Vierasta pääomaa ovat esimerkiksi ostovelat, saadut enna- kot, siirtovelat, ja muut velat. Mikroyrityksiltä odotetaan kuitenkin vain, että lyhytaikaiset ja pitkäaikaiset erät eritellään taseessa. (Lindblad 2021, 119-121.)

Lisäksi taseen vastattavaa puolella esitetään tilinpäätös-siirtojen kertymä, joka sisältää pois- toeron sekä verotusperusteiset varaukset. Poistoeroa syntyy, kun yritys tekee verotuksellisista syistä enemmän poistoja kuin suunnitelman mukaiset poistot ovat. Verotusperusteisia eli

vapaaehtoisia varauksia ovat esimerkiksi investointi- ja toimintavaraukset. (Lindblad 2021, 73, 83, 115.) Pakolliset varaukset ovat maksamatta olevia kuluja, joiden tarkkaa määrää ja maksupäivää ei ole vielä tiedossa (Salmi 2012, 79-80).

2.3 Liitetiedot

Tilinpäätöksen liitetietojen tarkoitus on täydentää tuloslaskelmaa ja tasetta, jotta laatimisperiaate oikean ja riittävän kuva yrityksen tuloksesta ja taloudellisesta asemasta toteutuu (Jormakka, Koivusalo, Lappalainen & Niskanen 2015, 36). Pien- ja mikroyrityksen liitetiedoista säädetään PMA- asetuksessa. Mikroyritykseen sovelletaan pääsääntöisesti samoja määräyksiä, kuin pienyritykseen. Mikroyritykseltä ei voida vaatia ylimääräisiä liitetietoja oikean ja riittävän kuvan saamiseksi, ellei kyseessä ole verotukselliset syyt. Mikroyrityksen ei myöskään tarvitse esittää liitetiedoissa tietoja käypään arvoon merkityistä eristä eikä liiketoimia intressitahojen kanssa. Alla listattuja tietoja ei tarvitse esittää tilinpäätöksessä, jos niihin ei tulisi mitään sisältöä. (Lindblad 2021, 124, 139.) PMA- asetus (1753/2015) vaatii mikroyritykseltä seuraavien liitetietojen esittämistä:

- tilinpäätöksen laatimisperiaatteet (PMA 1753/2015 3 luku 1§)
- poikkeukselliset erät (PMA 1753/2015 1 luku 2§)
- tilikauden jälkeiset olennaiset tapahtumat (PMA 1753/2015 3 luku 3§)
- arvonkorotusrahasto (PMA 1753/2015 3 luku 4§)
- pitkäaikaiset lainat (PMA 1753/2015 3 luku 6§)
- annetut vakuudet ja taseen ulkopuoliset sitoumukset ja järjestelyt sekä eläkevastuut (PMA 1753/2015 3 luku 7§)
- tiedot emoyrityksestä (PMA 1753/2015 3 luku 8§)
- lainat toimitusjohtajalle ja hallintoelimiin kuuluville henkilöille sekä heidän puolestaan annetut sitoumukset (PMA 1753/2015 3 luku 9§)
- henkilöstö (PMA 1753/2015 3 luku 11§)
- omien osakkeiden ja osuuksien hankinnat ja luovutukset (PMA 1753/2015 2 luku 12§)
- toimintakertomusta vastaavat tiedot (PMA 1753/2015 3 luku 13§)

3 Tilinpäätösanalyysi

Tilinpäätösanalyysin tarkoitus on tarkastella ja arvioida yrityksen taloudellista tilaa ja sen kehitystä tarkastelujakson aikana tilinpäätöksen tietojen avulla (Kallunki 2014, luku 1.1). Tilinpäätösanalyysin pohjatiedoiksi tarvitaan ainakin yrityksen virallinen tuloslaskelma, tase ja liitetiedot (Yritystutkimus ry 2017, luku 1). Yleisimpiä tilinpäätösanalyysin muotoja ovat tilinpäätösanalyysi, tunnuslukuanalyysi ja yritystutkimus. Keskeisimpiä tilinpäätösanalyysin käyttäjäryhmiä ovat muun muassa omistajat, rahoittajat, asiakkaat ja eri viranomaistahot.

Omistaja tarvitsee tilinpäätösinformaatiota jatkuvasti tehdäkseen yrityksen liiketoimintaan liittyviä päätöksiä. (Niskanen & Niskanen 2004, luku 1.1-1.2.)

Yritysanalyysillä tarkoitetaan analyysiä, jonka kohteena on koko toimiala tai koko yritys ja se liittyy usein esimerkiksi luottopäätösten tekemiseen ja yrityskauppoihin. Tunnuslukuanalyysi tiivistää tilinpäätösten eristä saatavia tietoja yhteen lukuun, joiden avulla voidaan vertailla erikokoisia yrityksiä keskenään. Tilinpäätösanalyysi perustuu tunnuslukuihin ja niistä tehtävään yhteenvetoon. (Salmi 2012, 256-258. 261.)

4 Tilinpäätöksen oikaisut

Analyysin ensimmäiseen vaiheeseen kuuluu tilinpäätöstietojen oikaisut. Oikaisuja tarvitaan, jotta yrityksen tilinpäätöstä voitaisiin verrata mahdollisimman hyvin muihin tilikausiin ja eri yrityksiin. Yrityksillä on mahdollisuus erilaisiin tulosjärjestelyihin, joita oikaisuilla pyritään muokkaamaan. Yritys voi tehdä reaalaisia tulosjärjestelyitä ja kirjanpidollisia tulosjärjestelyitä. Reaalinen tulosjärjestely on sitä, kun yritys siirtää tiettyjä kuluja tai tuottoja haluamalleen tilikaudelle. Kirjanpidollinen tulosjärjestely tarkoittaa sitä, että liiketapahtuma kirjaan erilaisella kirjausmenettelyllä. Oikaisuja ei yleensä tule kovin paljoa. (Niskanen & Niskanen 2004, luku 1.4.) Kun oikaisu on tehty, käteen jää analyttinen tuloslaskelma ja tase, joista lasketaan esimerkiksi tunnusluvut (Kallunki 2014, luku 2).

4.1 Tuloslaskelman oikaisut

Tuloslaskelman oikaisun tavoitteena on selvittää se tulos, joka vastaa säännöllistä ja jatkuvaa tulosta. Oikaistun tuloslaskelman erien järjestys eroaa hieman virallisesta tuloslaskelmasta, sillä tarkastelukulma on erilainen. Tuloslaskelmassa ei läheskään aina ole mitään oikaistavaa, mutta on kuitenkin tärkeää, että tuloslaskelmaa tarkastellaan kriittisesti ennen analyysin aloittamista. (Salmi 2012, 144-145, 161.) Virallisessa tuloslaskelmassa ei esitetä käyttökattetta, mutta yritystutkimusneuvottelukunnan oikaistun tuloslaskelman kaavassa tämä on kuitenkin säilytetty. Käyttökatteen lisäksi oikaistussa tuloslaskelmassa on välituloksina liiketulos, nettotulos, kokonaistulos sekä tilikauden tulos. (Niskanen & Niskanen 2005, luku 3.2.)

Liikevaihto koostuu varsinaisesta liiketoiminnasta saaduista tuotoista, joista on vähennetty arvonlisäverot, annetut alennukset, sekä muut erät, jotka eivät kuulu yritykselle. Liikevaihdon oikaisutarve voi syntyä esimerkiksi siitä, jos yritys on kirjannut pitkäaikaisten toimitusso-
pimusten tuottoja liian aikaisin. Oikaistussa tuloslaskelmassa liiketoiminnan muut tuotot pitävät sisällään vain sellaiset liiketoiminnan ansaitut tuotot, jotka ovat säännöllisiä. (Salmi 2012, 145-146.) Satunnaiset tuotot eivät enää kuulu viralliseen tuloslaskelmakaavaan, joten liiketoiminnan muita tuottoja ovat kaikki ne erät, jotka eivät kuulu liikevaihtoon. Liiketoiminnan muihin tuottoihin kirjatut kertaluontoiset erät oikaistaan satunnaisiin tuottoihin oikaistussa

tuloslaskelmassa, jotta vuosien vertailukelpoisuus ei heikkene. (Yritystutkimus ry 2017, luku 2.2.)

Oikaistun tuloslaskelman välitulos käyttökate saadaan, kun tuotoista vähennetään aine- ja tarvikekäyttö, ulkopuoliset palvelut, henkilöstökulut, laskennallinen palkkakorjaus, liiketoiminnan muut kulut sekä valmistevaraston lisäys/vähennys. Aine- ja tarvikekäyttö syntyy laskemalla virallisen tuloslaskelman aine- ja tavaraostoista varaston lisäys tai vähennys. Laskennallista palkkakorjausta suositellaan tehtäväksi, jos omistajien työpanos on suuri, mutta se ei näy henkilöstökuluissa. Jos liiketoiminnan muihin kuluihin on kirjattu varsinaiseen liiketoimintaan kuulumattomia kuluja, ne tulee oikaista satunnaisiin kuluihin. Kun virallisen tilinpäätöksen valmiiden ja keskeneräisten tuotteiden varastojen muutokseen lisätään valmistus omaan käyttöön, syntyy siitä oikaistun tuloslaskelman erä valmistevaraston muutos. (Niskanen & Niskanen 2004, luku 3.2.)

Käyttökatteen jälkeen oikaistun tuloslaskelman seuraava välitulos on liike-tulos. Se syntyy, kun käyttökatteesta vähennetään suunnitelman mukaiset poistot, arvonalentumiset pysyvien vastaavien hyödykkeistä ja vaihtuvien vastaavien poikkeukselliset arvonalentumiset. Suunnitelman mukaisiin poistoihin syntyy oikaisutarve, jos poistoja ei ole tehty oikeassa suhteessa käyttöomaisuuden määrään, tai jos poistoajat ovat pidempiä kuin suosituksen mukaiset. (Niskanen & Niskanen 2004, luku 3.2.)

Nettotulokseen päästään, kun liike-tulokseen lisätään tuotot osuuksista ja muista sijoituksista sekä muut korko- ja rahoitustuotot, jonka jälkeen vähennetään korkokulut ja muut rahoituskulut, kurssierot, sijoitusten ja rahoitusarvopapereiden arvonalentumiset sekä välittömät verot. Erään tuotot osuuksista ja muista sijoituksista syntyy oikaisutarve, jos siihen on kirjattu kurssivoittoa tai yhtiöveron hyvitystä. Muihin korko- ja rahoitustuottoihin voi myös sisältyä oikaisua vaativia kurssivoittoa, sekä korkokuluihin ja muihin rahoituskuluihin vastaavasti voi sisältyä kurssitappioita. Kurssivoitot ja kurssitappiot siirretään oikaistussa tuloslaskelmassa kurssieroihin. Erään sijoitusten ja rahoitusarvopapereiden arvonalentumiset yhdistetään virallisen tuloslaskelman erät arvonalentumiset pysyvien vastaavien sijoituksista sekä arvonalentumiset vaihtuvien vastaavien rahoitusarvopapereista. Välittömiin veroihin sisältyy tuloverot ja muut välittömät verot. Jos virallisen tuloslaskelman verot sisältävät veronpalautuksia tai maksettuja lisäveroja, oikaistaan ne satunnaisiin tuottoihin tai kuluihin. (Niskanen & Niskanen 2004, luku 3.2.)

Kokonaistulos saadaan, kun nettotulokseen lisätään oikaisuista johtuvat satunnaiset tuotot ja vähennetään satunnaiset kulut. Jotta päästään oikaistun tuloslaskelman viimeiseen riviin, kokonaistulokseen lisätään vielä poistoeron lisäys tai vähennys, vapaaehtoisten varausten lisäys tai vähennys, laskennallinen palkkakorjaus sekä muut mahdolliset tuloksen oikaisut. (Niskanen & Niskanen 2004, luku 3.2.) Alla on esitetty oikaistun kululajikohtaisen tuloslaskelman kaava.

Liikevaihto
 Liiketoiminnan muut tuotot
Liiketoiminnan tuotot yhteensä
 Aine- ja tarvikekäyttö
 Ulkopuoliset palvelut
 Henkilöstökulut
 Laskennallinen palkkakorjaus
 Liiketoiminnan muut kulut
 Valmisteveraston lisäys/vähennys
Käyttökate
 Suunnitelman mukaiset poistot
 Arvonalentumiset pysyvien vastaavien hyödykkeistä
 Vaihtuvien vastaavien poikkeukselliset arvonalentumiset
Liiketulos
 Tuotot osuuksista ja muista sijoituksista
 Muut korko- ja rahoitustuotot
 Korkokulut ja muut rahoituskulut
 Kurssierot
 Sijoitusten ja rahoitusarvopapereiden arvonalentumiset
 Välittömät verot
Nettotulos
 Satunnaiset tuotot
 Satunnaiset kulut
Kokonaistulos
 Poistoeron lisäys/vähennys
 Vapaaehtoisten varausten lisäys/vähennys
 Laskennallinen palkkakorjaus
 Muut tuloksen oikaisut
Tilikauden tulos

Kuvio 3: Oikaistun tuloslaskelman kaava (Niskanen & Niskanen 2004, luku 3.2)

4.2 Taseen oikaisut

Taseen oikaisujen tarkoituksena on poistaa sellaiset varallisuuden erät, jotka eivät todellisuudessa tuota tuloa sekä saattaa sellainen varallisuus näkyville, jota ei ole taseeseen merkitty. Myös virallisen taseen sellaiset velat, joita ei näy taseessa, merkitään oikaistussa tuloslaskelmassa lyhytaikaiseen ja pitkäaikaiseen vieraaseen pääomaan. Omaa pääomaa voidaan korjata varojen ja velkojen nettokorjauksella. (Salmi 2012, 153.) Myös oikaistussa taseessa on vastaavaa ja vastattavaa puolet. Vastaavaa puoli jakautuu pysyviin ja vaihtuviin vastaaviin ja vastattavaa puoli jakautuu omaan ja vieraaseen pääomaan. Oikaistun taseen kaavassa esiintyy myös virallisesta taseesta poiketen leasingvastuukanta, johon oikaistaan yleensä liitetiedoista löytyvät tulevana vuosina eräännyvien leasingmaksujen määrä. Tasetta oikaistaan lähinnä yhdistelemällä paljon virallisen taseen eri eriä. (Niskanen & Niskanen 2004, luku 3.3.)

4.2.1 Taseen vastaavaa- puolen oikaisut

Niin kuin virallinen tase, on myös oikaistun taseen vastaavaa- puoli on jaettu pysyviin ja vaihtuviin vastaaviin. Oikaistun taseen pysyviin vastaaviin kuuluu tutkimusmenot,

kehittämismenot, liikearvo, muut aineettomat hyödykkeet, maa- ja vesialueet, rakennukset ja rakennelmat, koneet ja kalusto, muut aineelliset hyödykkeet, sisäiset osakkeet ja osuudet, muut osakkeet ja osuudet, sisäiset saamiset, muut saamiset ja sijoitukset sekä leasingvastuukanta. Vaihtuviin vastaaviin kuuluu aineet ja tarvikkeet, keskeneräiset tuotteet, valmiit tuotteet, muu vaihto-omaisuus, myyntisaamiset, sisäiset myyntisaamiset, muut saamiset sekä rahat ja rahoitusarvopaperit. (Niskanen & Niskanen 2004, luku 3.3.)

Aineettomiin hyödykkeisiin saadaan aktivoida vain sellaisia menoja, joista kertyy tuottoa tulevaisuudessa (Niskanen & Niskanen 2004, luku 3.3). Uusia perustamis- ja tutkimusmenoja ei ole saanut kirjata taseeseen enää vuoden 2005 jälkeen (Salmi 2012, 153). Jos perustamis- tai tutkimusmenoja on aktivoitu aineettomiin hyödykkeisiin, ne täytyy oikaista pois. Liikearvoa voidaan joutua oikaisemaan, jos se osoittautuu arvottomaksi. Oikaistun taseen muut aineettomat hyödykkeet koostuvat virallisen taseen eristä aineettomat oikeudet, muut pitkävaikutteiset menot ja aineettomiin hyödykkeisiin kohdistuvat ennakkomaksut. Jos eriin sisältyy aktivointikelvottomia kehittämismenoja, sitä on tarpeen oikaista. Oikaistun taseen aineelliset hyödykkeet eli maa- ja vesialueet, rakennukset ja rakennelmat sekä koneet ja kalusto ovat sellaisia eriä, jotka saadaan otettua suoraan yrityksen virallisesta taseesta. Muihin aineellisiin hyödykkeisiin ei myöskään synny oikaisutarpeita. (Niskanen & Niskanen 2004, luku 3.3.)

Oikaistun taseen erään sisäiset osakkeet ja osuudet yhdistellään virallisen taseen osuudet saman konsernin yrityksissä ja osuudet omistusyhteisyryyksissä. Oikaisutarve syntyy, jos omistetun yrityksen oma pääoma on menetetty eikä osakkeilla ole arvoa. Erään muut osakkeet ja osuudet ei sisälly oikaisutarpeita. Sisäisiä saamia on tarpeen oikaista, jos niihin liittyy epävarmuutta takaisinmaksuun. Erään muut saamiset ja sijoitukset yhdistetään virallisen taseen muut saamiset, omat osakkeet/osuudet, myyntisaamiset, lainasaamiset, maksamattomat osakkeet/osuudet ja siirtosaamiset. (Niskanen & Niskanen 2004, luku 3.3.)

Vaihto-omaisuuden arvostuksessa täytyy noudattaa varovaisuuden periaatetta. Arvoon voidaan merkitä vain muuttuvia kuluja, ja jos kiinteät kulut ovat oleellisia, myös ne voidaan kirjata. (Salmi 2012, 154.) Aineet ja tarvikkeet ja keskeneräiset tuotteet ovat sellaisia eriä, joihin harvoin liittyy oikaisutarpeita. Valmiit tuotteet täytyy oikaista aineisiin ja tarvikkeisiin, jos yritys on tukku- tai vähittäiskauppa ja valmiisiin tuotteisiin on kirjattu vaihto-omaisuutta. (Yritystutkimus ry 2017, luku 3.2.) Virallisen taseen muu vaihto-omaisuus ja ennakkomaksut kirjataan muuhun vaihto-omaisuuteen oikaistussa taseessa (Niskanen & Niskanen 2004, luku 3.3).

Myyntisaamisten oikaisutarve syntyy yrityksen käyttäessä factoringrahoitusta ja sen yhteydessä kirjaa myyntisaamisiin vain sen osan, jota ei ole rahoitettu tällä tavalla. Oikaistun taseen sisäisiin myyntisaamisiin erotellaan eriä virallisen taseen saamisista omistusyhteisyryyksiltä ja saamisista saman konsernin yrityksiltä. Muihin saamisiin yhdistellään virallisen taseen

lainasaamiset, muut saamiset, maksamattomat osakkeet ja osuudet sekä siirtosaamiset, joista kaikki ovat saamia ulkopuolisilta. Näihin eriin voi syntyä oikaisutarvetta, jos niihin sisältyy kurssitappioita tai kirjaamattomia eläkevastuita. Virallisen taseen rahat ja pankkisaamiset sekä rahoitusarvopaperit yhdistetään oikaistussa taseessa erään rahat ja arvopaperit. (Niskanen & Niskanen 2004, luku 3.3.) Alla on esitetty taseen vastaavaa- puolen oikaistu kaava.

Pysyvät vastaavat

Aineettomat hyödykkeet

Tutkimusmenot

Kehittämismenot

Liikearvo

Muut aineettomat hyödykkeet

Aineettomat hyödykkeet yhteensä

Aineelliset hyödykkeet

Maa- ja vesialueet

Rakennukset ja rakennelmat

Koneet ja kalusto

Muut aineelliset hyödykkeet

Aineelliset hyödykkeet yhteensä

Sijoitukset

Sisäiset osakkeet ja osuudet

Muut osakkeet ja osuudet

Sisäiset saamiset

Muut saamiset ja sijoitukset

Sijoitukset ja pitkäaikaiset saamiset yhteensä

Leasingvastuukanta

Vaihtuvat vastaavat

Vaihto-omaisuus

Aineet ja tarvikkeet

Keskeneräiset tuotteet

Valmiit tuotteet

Muu vaihto-omaisuus

Vaihto-omaisuus yhteensä

Myyntisaamiset

Sisäiset myyntisaamiset

Muut sisäiset saamiset

Muut saamiset

Lyhytaikaiset saamiset yhteensä

Rahat ja rahoitusarvopaperit

Vastaavaa yhteensä

Kuvio 4: Oikaistun taseen kaava, vastaavaa (Niskanen & Niskanen 2004, luku 3.3)

4.2.2 Taseen vastattavaa- puolen oikaisut

Oikaistun taseen vastattavaa puoli on jaettu virallisen taseen mukaisesti omaan pääomaan ja vieraaseen pääomaan. Omaan pääomaan kuuluu osakepääoma, ylikurssirahasto, muut rahastot, kertyneet voittovarot, tilikauden tulos, pääomalainat sekä poistoero ja varaukset. Vieraaseen pääomaan luetaan lainat rahoituslaitoksilta, eläkelainat, saadut ennakot, sisäiset velat, muut pitkäaikaiset velat, laskennallinen verovelka, pakolliset varaukset, leasingvastuukanta, korolliset lyhytaikaiset velat, saadut ennakot, ostovelat, sisäiset ostovelat, muut sisäiset velat sekä muut korottomat lyhytaikaiset velat. (Niskanen & Niskanen 2004, luku 3.3.)

Osakepääomaa sekä ylikurssirahastoa ei ole tarpeen oikaista ja ne saadaan suoraan virallisesta taseesta. Muut rahastot- erään yhdistellään virallisen taseen omien osakkeiden rahasto, vararahasto sekä muut rahastot. Kertyneet voittovarot ovat aikaisempien tilikausien voittovaroja, eikä niihin liity oikaisutarpeita. Tilikauden tulokseen syntyy oikaisutarve, jos yritys on kirjannut jaettavaa osinkoa etukäteen. Poistoeroa ja varauksia täytyy oikaista, jos yhtiöverokannan mukaista osuutta poistoerosta ei ole siirretty laskennalliseen verovelkaan. (Niskanen & Niskanen 2004, luku 3.3.) Erään oman pääoman oikaisut kuuluvat ne erät, joilla on oikaistu virallisen taseen omaisuuseriä tai velkoja. Oman pääoman oikaisuja on esimerkiksi epävarmat saamiset ja saamiset henkilöyhtiön omistajilta. (Yritystutkimus ry 2017, luku 3.2.)

Virallisen taseen lainat rahoituslaitoksilta, joukkovelkakirjalainat ja vaihtovelkakirjalainat yhdistetään oikaistussa taseessa pitkäaikaiset lainat rahoituslaitoksilta- erään. Eriä on tarpeen oikaista, jos niihin liittyy kurssitappioita. Oikaistun taseen sisäiset velat saadaan yhdistelmällä virallisen taseen velat saman konsernin yrityksille ja velat omistusyhteisyriksille. Muihin pitkäaikaisiin velkoihin yhdistetään ostovelat, muut velat ja siirtovelat. Laskennalliseen verovelkaan siirretään yhtiöverokannan mukainen osuus poistoerosta ja varauksista. Pakollisiin varauksiin yhdistellään eläkevaraukset, verovaraukset ja muut pakolliset varaukset. (Niskanen & Niskanen, luku 3.3.)

Lyhytaikaisiin korollisiin velkoihin yhdistetään lainat rahoituslaitoksilta, joukkovelkakirjalainat, vaihtovelkakirjalainat ja muiden velkojen korollinen osuus. Saadut ennakot ja ostovelat eivät sisällä oikaisutarpeita. Virallisen taseen erät velat saman konsernin yrityksille ja velat omistusyhteisyriksille yhdistetään oikaistussa taseessa erään sisäiset ostovelat. Loput erät muodostavat erän muut sisäiset velat oikaistussa taseessa. Virallisessa taseessa olevat muut velat ja siirtovelat yhdistetään oikaistun taseen muut korottomat lyhytaikaiset velat- erään. (Niskanen & Niskanen 2004, luku 3.3) Alla on esitetty taseen vastattavaa- puolen oikaistu kaava.

Oma pääoma
Osakepääoma
Ylikurssirahasto
Muut rahastot
Kertyneet voittovarot
Tilikauden tulos
Pääomalainat
Taseen oma pääoma yhteensä
Poistoero ja varaukset yhteensä
Oman pääoman oikaisut
Oikaistu oma pääoma yhteensä
Vieras pääoma
Lainat rahoituslaitoksilta
Eläkelainat
Saadut ennakot
Sisäiset velat
Muut pitkäaikaiset velat
Pitkäaikainen vieras pääoma yhteensä
Laskennallinen verovelka
Pakolliset varaukset
Leasingvastuukanta
Korolliset lyhytaikaiset velat
Saadut ennakot
Ostovelat
Sisäiset ostovelat
Muut sisäiset velat
Muut korottomat lyhytaikaiset velat
Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä
Oikaistu vieras pääoma yhteensä
Vastattavaa yhteensä

Kuvio 5: Oikaistun taseen kaava, vastattavaa (Niskanen & Niskanen 2004, luku 3.3)

5 Tunnuslukuanalyysi

Tilinpäätöksen analysoinnissa on tarpeen päästä hieman syvemmälle yrityksen toimintaan ja tätä varten käytetään erilaisia tunnuslukuja apuna (Leppiniemi & Kykkänen 2019, 159). Tunnusluvut lasketaan oikaistuista tilinpäätöksen osista. Yritystä voidaan mitata kannattavuuden, maksuvalmiuden ja vakavaraisuuden näkökulmista. Tunnuslukujen tulkinnessa on muistettava, että analyysin tarkoitus on ottaa kantaa ja vetää lasketuista tunnusluvuista johtopäätöksiä. Tunnusluvut myös kertovat jo tapahtuneista asioista, eli ne ovat vanhaa tietoa ja niistä voi

siksi päätellä vain rajoitetusti tulevaisuuden näkymiä. (Salmi 141, 143, 258.) Tunnuslukuja voi laskea monilla eri tavoilla, joten on tärkeää ymmärtää mistä eristä lasku koostuu ja mitä luvut tarkoittavat (Suomala, Manninen & Lyly-Yrjäläinen 2011, 40).

Lasketut tunnusluvut ovat suhdelukumuotoisia, eli eri tilinpäätöksen eriä suhteutetaan toiseen erään, esimerkiksi liikevaihtoon tai taseen loppusummaan. Esitystapa on suhdelukumutoinen, jotta niitä olisi helpompi verrata erikokoisten yritysten välillä. Tunnusluku yksinään ei riitä analyysin tekemiseen, vaan niitä täytyy aina vertailla johonkin vertailutietoon. Tunnuslukuja voi vertailla esimerkiksi saman alan yrityksiin ja toimialan keskiarvoon. Tunnusluvuista voi myös seurata yrityksen omaa kehitystä eri vuosien välillä. Yritystutkimus ry on laskenut tunnusluvuille niin kutsuttuja normiarvoja, mutta ne eivät ota huomioon eri toimialojen erilaisia tuotto- ja kustannusrakenteita, joten niitä ei täytyisi käyttää ainoina vertailukohteina. (Niskanen & Niskanen 2004, luku 5.)

Tunnuslukuihin täytyy suhtautua kriittisesti, pelkästään niihin luottaminen voi johtaa harhaan. Tunnusluvut kertovat vain, miten yrityksen toiminnan muutos on vaikuttanut, mutta ne eivät kerro mitä muutoksia on tapahtunut. Täytyy myös muistaa, että tase kuvaa yritystä vain tietyn hetken ajalta, eivätkä luvut välttämättä edusta yrityksen normaalitilannetta esimerkiksi sen takia, että toimiala on syklinen. Tunnuslukujen lisäksi täytyy analysoida perehtyä myös esimerkiksi yrityksen vuosikertomuksiin, tiedotteisiin, kilpailijoihin sekä toimialaan, jotta tunnusluvuista saadaan tarpeeksi tietoa irti. (Ikäheimo, Malmi & Walden 2019, 121.)

5.1 Kannattavuuden tunnusluvut

Yrityksen kannattavuus on jokaisen yrityksen toiminnan edellytys. Riittävä kannattavuus estää yrityksen joutumista konkurssiin. Yksinkertaistettuna kannattavuudella tarkoitetaan sitä, mitä tuloista jää jäljelle kulujen vähentämisen jälkeen. Kannattavuuden arvioimiseksi on paljon erilaisia tunnuslukuja, joihin tarvitaan sekä tuloslaskelman että taseen tuottamaa informaatiota. (Suomala ym. 2011, 39-40.)

Yleensä kannattavuutta mitataan kahdella eri tunnuslukuryhmällä, pääoman tuottoprosentteilla ja erilaisilla voittoprosenteilla. Voittoprosentit saadaan suhteuttamalla oikaistun tuloslaskelman välisummat liikevaihtoon. Tämän kaltaiset tunnusluvut sopivat hyvin yrityksen kehityksen seuraamiseen. Pääoman tuottoa voidaan tarkastella joko oman tai vieraan pääoman sijoittajan näkökulmasta. (Kaisanlahti, Leppiniemi & Leppiniemi 2017, 168, 170.)

Oikaistussa tuloslaskelmassa esiintyy käyttökate, jota ei ole virallisessa tuloslaskelmassa. Käyttökate saadaan, kun liiketulokseen lisätään poistot ja arvonalentumiset. Käyttökateprosenttia voidaan lähinnä vertailla vain saman toimialan sisällä. Tunnusluvun vertailukelpoisuutta toimialankin sisällä voi heikentää esimerkiksi se, että yritykset voivat vuokrata tai ostaa laitteensa. Laitteiden omistaminen näkyy lisääntyneinä poistoina tuloslaskelmassa, kun

taas vuokrat sisältyvät muihin kuluihin ennen käyttökate. Palvelualan käyttökateprosentti sijoittuu yleensä 5-15 % välille. (Yritystutkimus ry 2017, luku 7.1.2.) Alla on esitetty käyttökateprosentin laskentakaava.

$$\text{Käyttökate-\%} = \frac{\text{Käyttökate}}{\text{Liiketoiminnan tuotot yhteensä}} \times 100$$

Kaava 1: Käyttökateprosentti (Yritystutkimus ry 2017, luku 7.1.2)

Oikaistun tuloslaskelman liiketulos poikkeaa virallisen tuloslaskelman liikevoitosta tehtyjen oikaisujen mukaisesti. Liiketulosprosentti kertoo, paljonko liiketoiminnan tuotoista jää jäljelle ennen rahoituseriä ja veroja. (Yritystutkimus ry 2017, luku 7.1.3.) Alla on esitetty liiketulosprosentin laskentakaava.

$$\text{Liiketulos-\%} = \frac{\text{Liiketulos}}{\text{Liiketoiminnan tuotot yhteensä}} \times 100$$

Kaava 2: Liiketulosprosentti (Yritystutkimus ry 2017, luku 7.1.3)

Yritystutkimus ry (2017, luku 7.1.3) on antanut seuraavat ohjeavot liiketulosprosentin tulkitaan:

yli 10 %	hyvä
5-10 %	tydyttävä
alle 5 %	heikko

Yrityksen nettotuloksen täytyy olla positiivinen, jotta yrityksen toimintaa voidaan pitää kannattavana. Nettotuloksen riittävyys voi määräytyä esimerkiksi yrityksen voitonjakotavoitteiden mukaan. (Yritystutkimus ry 2017, luku 7.1.4.) Nettotulosprosentin arvot ovat yrityskohtaisia, tunnusluvun arvo riippuu yrityksen kilpailustrategiasta, pääomarakenteesta ja toimialasta, eikä tunnusluvulle siksi ole sopivia ohjearvoja (Salmi 2012, 168). Alla on esitetty nettotulosprosentin laskentakaava.

$$\text{Nettotulos-\%} = \frac{\text{Nettotulos}}{\text{Liiketoiminnan tuotot yhteensä}} \times 100$$

Kaava 3: Nettotulosprosentti (Yritystutkimus ry 2017, luku 7.1.4)

Oman pääoman tuotto prosentti kertoo yrityksen kyvystä tuottaa arvoa omistajien yritykseen sijoittamalle pääomalle. Tunnusluvun tavoitetaso määräytyy omistajien itse asettaman tuotovaatimuksen mukaan. (Yritystutkimus ry 2017, luku 7.2.3.) Laskentakaavassa jakajana on oma pääoma keskimäärin tilikaudella, jolloin yrityksen voidaan katsoa saavuttaneen

tuloksensa keskimäärin käytettävissä olleen oman pääoman avulla (Leppiniemi & Kykkänen 2019, 161). Alla on esitetty oman pääoman tuotto-%:n laskentakaava.

$$\text{Oman pääoman tuotto-\%} = \frac{\text{Nettotulos (12kk)}}{\text{Oikaistu oma pääoma keskimäärin tilikaudella}} \times 100$$

Kaava 4: Oman pääoman tuotto-% (Yritystutkimus ry, luku 7.2.3)

Kokonaispääoman tuotto-% kertoo, kuinka hyvin yritys tuottaa tulosta sen toimintaan sitoutuneelle pääomalle. Arvonkorotukset voivat heikentää tunnusluvun vertailukelpoisuutta. (Yritystutkimus ry 2017, luku 7.2.1.) Alla on esitetty kokonaispääoman tuotto-%:n laskentakaava.

$$\text{Kokonaispääoman tuotto-\%} = \frac{\text{Nettotulos+rahoituskulut+verot (12kk)}}{\text{Oikaistun taseen loppusumma keskimäärin tilikaudella}} \times 100$$

Kaava 5: Kokonaispääoman tuotto-% (Yritystutkimus ry 2017, luku 7.2.1)

Yritystutkimus ry (2017, luku 7.2.1) on antanut seuraavat ohjeet kokonaispääoman tuotto-%:n tulkintaan:

yli 10 %	hyvä
5-10 %	tydyttävä
alle 5 %	heikko

Sijoitetun pääoman tuotto-% kertoo yrityksen suhteellisesta kannattavuudesta, eli se kertoo sen tuoton, joka on saatu yritykseen sijoitetulle tuottoa vaativalle pääomalle (Yritystutkimus ry 2017, luku 7.2.2). Alla on esitetty sijoitetun pääoman tuotto-%:n laskentakaava.

$$\text{Sijoitetun pääoman tuotto-\%} = \frac{\text{Nettotulos+rahoituskulut+verot(12kk)}}{\text{Sijoitettu pääoma keskimäärin tilikaudella}} \times 100$$

Kaava 6: Sijoitetun pääoman tuotto-% (Yritystutkimus ry 2017, luku 7.2.2)

5.2 Maksuvalmiuden tunnusluvut

Yrityksen toiminnasta aiheutuu erilaisia kuluja eli maksuvelvoitteita, joista yrityksen on suoriuduttava. Maksuvalmius kertoo, kuinka yritys suoriutuu maksujensa hoitamisesta ajallaan. Yrityksellä täytyy olla tarpeeksi käyttöpääomaa maksujen hoitamiseen, koska usein yrityksen kulut syntyvät ennen tuloja. (Suomala ym. 2011, 44.) Maksuvalmiuden ollessa kunnossa, on yrityksellä hyvät toimintamahdollisuudet. Toisaalta yrityksen suuri likviditeetti voi myös olla

rasite, koska se voi tarkoittaa, että yrityksen varat eivät ole kovinkaan tuottavasti sijoitetuina. (Ikäheimo ym. 2019, 113.)

Quick ratio mittaa, kuinka yritys selviytyy lyhytaikaisista veloistaan pelkällä rahoitusomaisuudella (Yritystutkimus ry 2017, luku 8.2.1). Rahoitusomaisuuteen sisältyy sekä lyhytaikaisia- että pitkäaikaisia saamisia. Yrityksen kyvystä suoriutua lyhytaikaisista velvoitteistaan saadaan parempi kuva, jos laskuista jätetään pitkäaikaiset saamiset ulkopuolelle, koska ne erääntyvät yli vuoden kuluttua. (Kaisanlahti ym. 2017, 188.) Alla on esitetty quick ratio- tunnusluvun laskenta-kaava.

$$\text{Quick ratio} = \frac{\text{Rahoitusomaisuus- osatuloutuksen saamiset}}{\text{Lyhytaikainen vieras pääoma- lyhytaikaiset saadut ennakot}}$$

Kaava 7: Quick ratio (Yritystutkimus ry 2017, luku 8.2.1)

Yritystutkimus ry (2017, luku 8.2.1) on antanut seuraavat ohjeavot quick ratio-tunnusluvun tulkintaan:

yli 1	hyvä
0,5-1	tydyttävä
alle 0,5	heikko

Current ratio- tunnusluvussa on tarkastelujakso hieman pidempi kuin quick ratio- tunnusluvussa. Tunnusluvun laskemisessa otetaan huomioon myös yrityksen vaihto-omaisuus, koska ajatellaan, että myös ne voidaan tarvittaessa realisoida lyhytaikaisista velvoitteista selviämiseen. (Yritystutkimus ry 2017, luku 8.2.2.) Alla on esitetty current ratio-tunnusluvun laskenta-kaava.

$$\text{Current ratio} = \frac{\text{Vaihto-omaisuus+rahoitusomaisuus}}{\text{Lyhytaikainen vieras pääoma}}$$

Kaava 8: Current ratio (Yritystutkimus ry 2017, luku 8.2.2)

Yritystutkimus ry (2017, luku 8.2.2) on antanut seuraavat ohjeavot current ratio- tunnusluvun tulkintaan:

yli 2	hyvä
1-2	tydyttävä
alle 1	heikko

5.3 Vakavaraisuuden tunnusluvut

Vakavaraisuus kuvaa yrityksen pääomarakennetta eli sitä, kuinka suuri osa yrityksen toiminnasta on rahoitettu omalla pääomalla ja vieraalla pääomalla. Mitä suurempi osa yrityksen toiminnasta on rahoitettu omalla pääomalla, sitä vakavaraisempi se on. (Suomala ym. 2011, 46.) Yrityksen korkeita velkaantumisasteita voidaan pitää hyväksyttävänä, jos yrityksen toiminta on muuten vakaata ja hyvää. Korkea velkaantuneisuusaste on kuitenkin riski, jos yrityksen tulot vaihtelevat suuresti eri tilikausina tai jos tulos on välillä tappiollista. (Leppiniemi & Kykkänen 2019, 163.)

Omavaraisuusaste kertoo yrityksen tappionsietokyvystä ja sen kyvystä selviytyä sitoumuksista pitkällä aikavälillä (Yritystutkimus ry 2017, luku 8.1.1). Omavaraisuusastetta laskettaessa taseen loppusummasta vähennetään saadut ennakot, sillä ne eivät varsinaisesti kuulu vieraaseen pääomaan, josta aiheutuisi rahoitusriskejä (Leppiniemi & Kykkänen 2019, 163). Alla on esitetty omavaraisuusasteen laskentakaava.

$$\text{Omavaraisuusaste-\%} = \frac{\text{Oikaistu oma pääoma}}{\text{Oikaistun taseen loppusumma-saadut ennakot}} \times 100$$

Kaava 9: Omavaraisuusaste (Yritystutkimus ry 2017, luku 8.1.1)

Yritystutkimus ry (2017, luku 8.1.1) on antanut seuraavat ohjearvot omavaraisuusasteen tulkintaan:

yli 40 %	hyvä
20-40 %	tydyttävä
alle 20 %	heikko

Jos yrityksellä suhteellinen velkaantuneisuus näyttää korkealta, se edellyttää yritykseltä hyvää liiketulosta velvoitteistaan selviämiseen (Yritystutkimus ry 2017, luku 8.1.2). Jopa pieni velkamäärä voi olla kriittinen, jos yrityksen tulot ovat riittämättömät. Suhteellinen velkaantuneisuus kuvaa yrityksen velkoja suhteessa liikevaihtoon. (Kaisanlahti ym. 2017, 200.)

$$\text{Velka-\%} = \frac{\text{Oikaistun taseen velat-saadut ennakot}}{\text{Liikevaihto (12kk)}} \times 100$$

Kaava 10: Suhteellinen velkaantuneisuus (Yritystutkimus ry 2017, luku 8.1.2)

Yritystutkimus ry (2017, luku 8.1.2) on antanut seuraavat ohjearvot suhteellisen velkaantuneisuuden tulkintaan:

alle 40 %	hyvä
40-80 %	tydyttävä
yli 80 %	heikko

Net gearing- tunnusluvun laskentakaavan korolliseen vieraaseen pääomaan luetaan myös pääomalainat, vaikka ne ovatkin korottomia. Tunnusluvun saadessa arvoja, jotka ovat alle yksi voidaan pitää tunnuslukua hyvänä. Jos luvun negatiivisuus johtuu negatiivisesta omasta pääomasta, tunnuslukua pidetään heikkona. (Yritystutkimus ry 2017, luku 8.1.3.) Yleensä yritystä voidaan pitää erittäin vakavaraisena, jos gearing-tunnusluku saa negatiivisen arvon (Kaisanlahti ym. 2017, 199).

$$\text{Net gearing} = \frac{\text{Korollinen vieras pääoma-rahast ja rahoitusarvopaperit}}{\text{Oikaistu oma pääoma}}$$

Kaava 11: Net gearing (Yritystutkimus ry 2017, luku 8.1.3)

6 Prosenttilukumuotoinen tilinpäätösanalyysi ja trendianalyysi

Prosenttilukumuotoisessa tilinpäätöksessä tuloslaskelman eri eriä verrataan liikevaihtoon ja taseen eriä verrataan taseen loppusummaan. Prosenttien avulla voidaan nopeasti nähdä, kuinka eri erät ovat kehittyneet tarkastelujakson aikana. Prosenttilukumuotoisesta tilinpäätöksestä saadaan selville myös, kuinka eri tilinpäätöksen erät ovat kehittyneet suhteessa toisiinsa. Tässäkin analyysin muodossa on tärkeää pitää mielessä se, että tarkoitus selvittää, mistä muutokset luvuissa johtuvat. Tulkinnan avuksi voidaan ottaa mukaan myös tilinpäätöksen liitetiedot. Prosenttilukumuotoinen tilinpäätös mahdollistaa vertailun erikokoisten yritysten välillä. (Niskanen & Niskanen 2004, luku 4, 4.1.)

Trendianalyysi esitetään myös prosenttilukumuotoisena. Trendianalyysiä käytetään tarkastelujakson eri tilikausien ajallisen kehityksen tarkasteluun. Trendianalyysiä varten valitaan ankurivuosi, jonka eri eriin seuraavien tilikausien tilinpäätöksen erät suhteutetaan. Trendianalyysi soveltuu vain yhden yrityksen sisäiseen vertailuun. Prosenttilukumuotoiset tilinpäätökset ovat käytännöllisiä silloin, kun halutaan tarkastella yrityksen kehitystä tarkastelujakson aikana. (Niskanen & Niskanen 2004, luku 4.2.)

7 Haastattelumenetelmä

Tutkimuksen lähtökohtina voidaan pitää tutkimusongelmaa tai kiinnostuksen aluetta, jota lähdetään selvittämään. Aihealueeseen perehtyminen auttaa rajaamaan tutkimusongelmaa. On hyvä perehtyä aiheeseen huolellisesti ennen, kun lähdetään tutkimaan aihetta.

Tutkimusongelman hahmottamisen myötä syntyy käsitys, minkälaisia tuloksia halutaan saavuttaa, minkälaista aineistoa on kerättävä ja minkälaisia eri menetelmiä tutkimukseen tarvitaan. (Hirsijärvi, Hurme, 2008, luku 2.1.)

Haastattelu on tiedonhankinnan perusmuoto. Se on joustava menetelmä ja se sopii moniin erilaisiin tarkoituksiin. Menetelmän avulla voidaan saada syvällisempää tietoa tutkimuskohteesta. Haastattelu on aina tilannesidonnaista, se tähtää informaation keräämiseen sekä haastattelun tuloksiin sisältyä tulkintaa. (Hirsijärvi & Hurme 2008, luku 1, 4.1.2.) Joustavuus onkin haastattelun suuri etu. Haastattelutilanteessa on mahdollisuus toistaa kysymys, selvittää kysyttävää asiaa, oikaista mahdollisia väärinkäsityksiä sekä käydä avointa keskustelua haastateltavan kanssa. (Sarajärvi & Tuomi 2018, luku 3.1.)

Tutkimushaastatteluja on eri lajeja, esimerkiksi lomakehaastattelu, strukturoimaton haastattelu, puolistrukturoitu haastattelu sekä syvähaastattelu. Strukturoimatonta haastattelua voidaan kutsua myös asiakaskeskeiseksi tai keskustelunomaiseksi haastatteluksi, jossa käytetään melko avoimia kysymyksiä. Haastattelijan tavoitteena on saada haastateltavalta syventävää tietoa ja rakentaa keskustelutilanteen jatko vastauksien pohjalta. (Hirsijärvi & Hurme, luku 4.2, 4.2.2) Vaikka strukturoimattomassa haastattelussa käytetään avoimia kysymyksiä, keskustelun aiheena oleva ilmiö on kuitenkin etukäteen määritelty. Strukturoimattomassa haastattelussa sallitaan myös tutkijan omat kokemukseräiset lähestymistavat tutkittavaan asiaan. Strukturoimattomalle haastattelulle on tyypillistä, että haastateltavia on usein vain yksi henkilö ja että samaa henkilöä voidaan haastatella myös useamman kerran. (Sarajärvi & Tuomi 2018, luku 3.1.1)

Haastattelu sopii hyvin tilinpäätösanalyysin tarkoitukseen. Tavoite on kerätä tutkittavasta yrityksestä mahdollisimman paljon tietoa, jotta analyysistä saadaan kaikki irti. Omistajalle suunnatut haastattelut auttavat täydentämään kerättyä informaatiota. Ennen haastatteluja on perehdytty perusteellisesti tutkittavan aiheen teoreettiseen osuuteen ja tutustuttu perinpohjaisesti tutkittavan yrityksen tarkastelujakson tilinpäätöksiin, jotta omistajan kanssa on pystytty käymään keskustelunomaista haastattelua aiheeseen liittyen.

8 Yritys X:n tilinpäätösanalyysi

Opinnäytetyö on tehty muun liikkeenjohdon konsultoinnin toimialalla toimivalle osakeyhtiölle. Yritys X on halunnut pysyä anonyyminä. Yritys X on perustettu vuonna 2008. Tilinpäätösanalyysin materiaalina on yrityksen viralliset tilinpäätökset vuosilta ajalta 1.5.2016- 30.4.2020. Yritys X on kooltaan mikroyritys, joten virallisissa tilinpäätöksissä ei tarvitse esittää toimintakertomusta tai rahoituslaskelmaa, sekä lisäksi yrityksen tase saa olla suppeammin esitettyä. Työn tarkoitus on tarjota Yritys X:n omistajalle uutta tietoa yrityksen taloudellisesta

tilanteesta tarkastelujakson ajalta. Yrityksen tilikausi on 1.5.-30.4., eli suurin osa yrityksen toiminnasta on tapahtunut tilikauden alkamisvuonna, joten tunnuslukuja vertailtaessa toimialaan on käytetty alkamisvuoden tunnuslukuja. Esimerkiksi tilikautta 1.5.2016-30.4.2017 verrattaessa toimialaan on käytetty toimialan 2016 vuoden vertailutietoja. Käytän myöhemmin nimitystä vuosi 2016. Selkeyden vuoksi käytän samaa nimitystä myös prosenttilukumuotoista tilinpäätöstä ja trendianalyysiä tulkittaessa.

Tilinpäätösanalyysi perustuu Yritys X:n oikaistuun tilinpäätökseen. Yritys X:n tilinpäätöksestä täytyi oikaista veroja tarkastelujakson ensimmäiseltä tilikaudelta ja lisäksi samalta vuodelta liitetietojen avulla saatiin eriteltyä koneet ja kalusto omalle rivilleen, sillä mikroyrityksen ei tarvitse eritellä aineellisia hyödykkeitään niin tarkasti virallisessa taseessaan. Muita oikaisuja ei täytynyt tilinpäätökseen tehdä. Yritys X:n oikaistu tuloslaskelma ja oikaistu tase löytyy opinnäytetyön liitteistä 1 ja 2. Oikaistun tilinpäätöksen erät kerrottiin samalla luvulla, jotta Yritys X:n todelliset luvut säilyisivät myös anonyminä. Tilinpäätöksien oikaisujen jälkeen lasketaan kannattavuuden, maksuvalmiuden ja vakavaraisuuden tunnuslukuja ja lisäksi oikaisusta tilinpäätöksestä tehdään prosenttilukumuotoinen tilinpäätös ja trendianalyysi, jonka ankkurivuodeksi valittiin tarkastelujakson ensimmäinen tilikausi. Tilinpäätöksen oikaisut, laskettujen tunnuslukujen kuviot toimialavertailuineen, prosenttilukumuotoinen tilinpäätös ja trendianalyysi on tehty Excel-taulukkolaskentaohjelmalla.

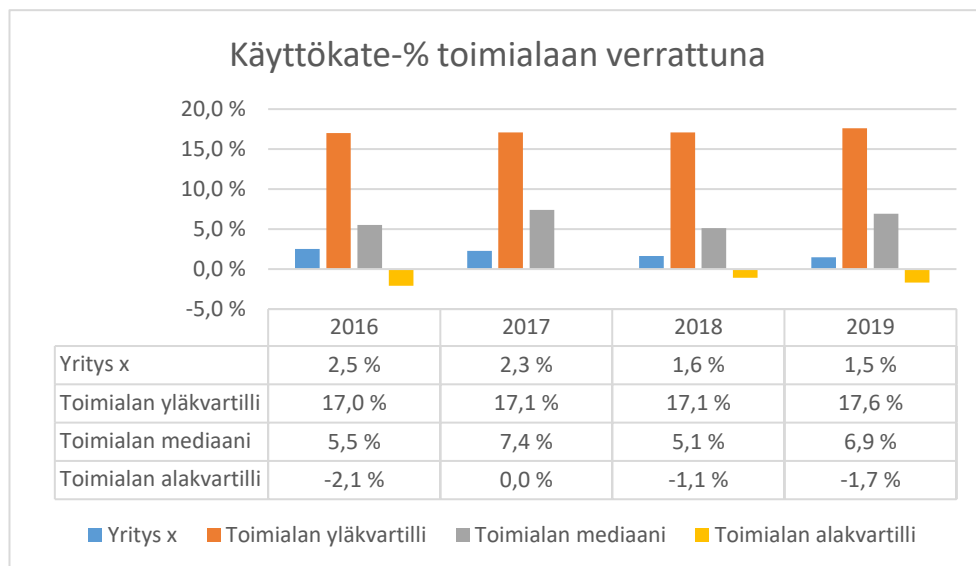
Yrityksen kannattavuutta arvioidessa on laskettu seuraavat tunnusluvut: käyttökateprosentti, liiketulosprosentti, nettotulosprosentti, kokonaispääoman tuottoprocentti ja oman pääoman tuottoprocentti. Maksuvalmiuden tunnusluvuista on laskettu quick ratio sekä current ratio. Vakavaraisuuden tunnusluvuista on laskettu omavaraisuusaste, suhteellinen velkaantuneisuus sekä net gearing. Tunnuslukujen tulkinnassa käytetään apuna opinnäytetyössä aikaisemmin esitettyjä Yritystutkimus ry:n julkaisemia tunnuslukujen ohjeita ja toimialavertailussa on käytetty Finnveran julkaisemia tunnuslukutietoja toimialalta 70220 muu liikkeenjohdon konsultointi.

Koska tilinpäätökset ja niistä lasketut erilaiset tunnusluvut eivät kerro kaikkea yrityksestä, on yrityksen omistajan kanssa käyty myös keskustelunomaista haastattelua. Haastattelun avulla on saatu tarkempaa informaatiota yrityksen tilanteesta ja omistajan tulevaisuuden tavoitteista yrityksen talouden suhteen. Haastattelumenetelmänä on käytetty strukturoimatonta haastattelua, joten kysymykset ovat olleet melko avoimia. Erityistä haastattelurunkoa ei ole, vaan haastattelun jatko on perustunut osittain omistajan antamiin vastauksiin ja niihin liittyviin tarkentaviin kysymyksiin. Omistajalle ei ole annettu kysymyksiä valmiiksi, mutta on ollut kuitenkin tietoinen mahdollisten kysymysten ja jatkokysymysten aihealueesta.

Haastattelu avulla saatiin selville, ettei Yritys X:lle ole aikaisemmin tehty tilinpäätösanalyysiä. Omistaja ei ole ollut tietoinen, millä tavoilla yrityksen taloudellista asemaa voidaan

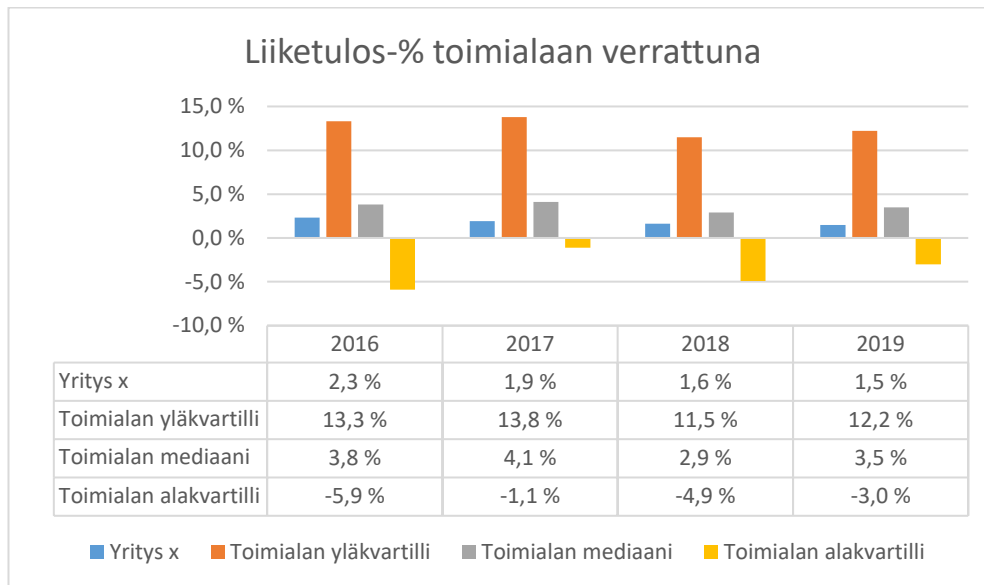
analysoida, eikä myöskään ollut kuullut tilinpäätösanalyysin eri menetelmistä ennen opinnäytetyön aiheen ja laajuuden esittelyä. Yrityksen kirjanpidon tekeminen ja tilinpäätös on ulkoistettu tilitoimiston tehtäväksi ja heidän avullaan omistaja on saanut paljon tietoa esimerkiksi verotusmenettelyistä ja siitä, kuinka kannattaa nostaa voitot yrityksestä, jotta se olisi verotuksellisesti kaikista kannattavampaa. Omistajan mukaan yrityksen tavoitteena on tulevaisuudessa pysyä yhtä kannattavana sekä suuruusluokan odotetaan pysyvän melko samana. Omistaja on ollut tyytyväinen yrityksen tilanteeseen, eikä sen suurempia kasvutavoitteita ole. Omistaja kertoo myös työnkuvan ehkä muuttuvan tulevaisuudessa, mutta sen ei pitäisi vaikuttaa radikaalisti yrityksen liikevaihtoon tai kannattavuuteen.

8.1 Kannattavuus

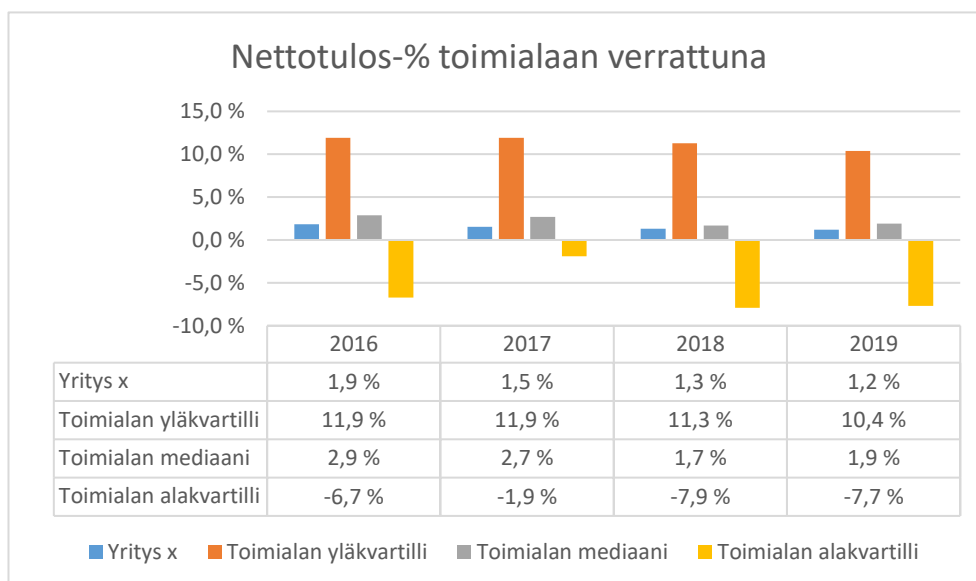
Kuvio 6: Käyttökateprosentti toimialaan verrattuna

Yllä olevassa kuviossa on Yritys X:n käyttökateprosentti tarkastelujakson ajalta verrattuna toimialan vastaavaan tunnuslukuun. Yritys X:n käyttökateprosentti on jokaisena tarkastelujakson vuonna laskenut hieman edelliseen vuoteen verrattuna, mutta on kuitenkin pysynyt suhteellisen tasaisena. Tilikausien väliset erot eivät ole huomattavia. Korkeimman tunnusluvun arvon 2,5 % yritys saa vuonna 2016 ja alimmillaan tunnusluku on 1,5 % vuonna 2019. Yritys X:n käyttökateprosentti on jokaisena tarkastelujakson vuotena ollut toimialan mediaanin alapuolella, mutta ei ole kuitenkaan yltänyt toimialan alimpaan neljännekseen.

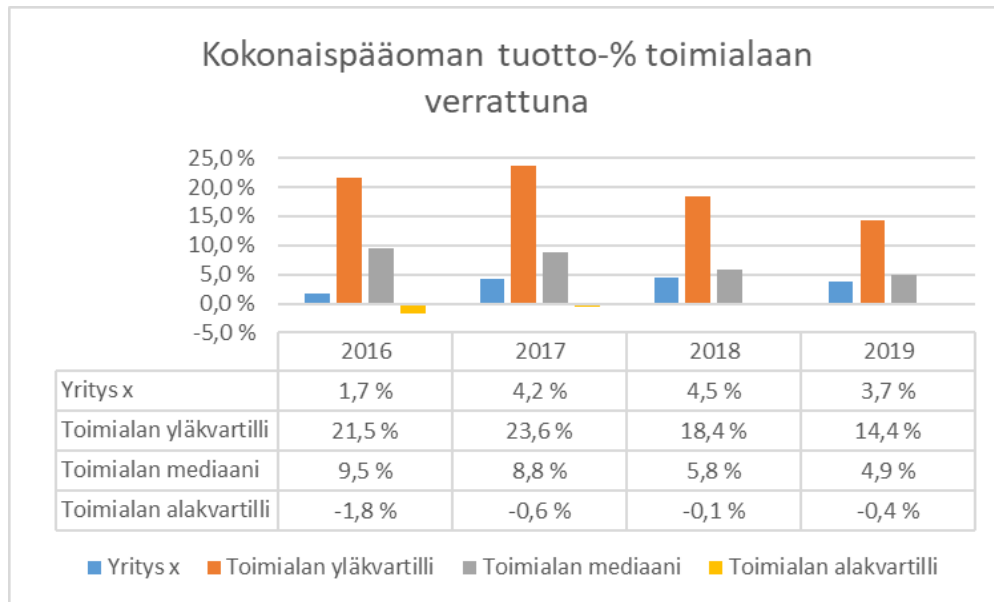
Kuvio 7: Liiketulosprosentti toimialaan verrattuna

Yllä olevassa kuviossa on esitetty Yritys X:n liiketulosprosentti toimialaan verrattuna. Kuten edellä käyttökateprosentissa, myös tämänkin tunnusluvun kohdalla nähdään pientä laskua tarkastelujakson aikana jokaisena vuonna, mutta se on pysynyt kuitenkin suhteellisen tasaisena. Tunnusluku saa parhaimman arvonsa 2,3 % vuonna 2016 ja pienimmillään arvo on 1,5 % vuonna 2019. Myös tämä tunnusluku on hieman toimialavertailussa mediaanin alapuolella, mutta ei kuulu kuitenkaan alimpaan neljännekseen. Yritys X:n liiketulosprosentti on melko heikko tarkastelujakson jokaisena vuonna, mutta toimialan mediaanista voidaan päätellä, että se on tyypillistä toimialan sisällä.

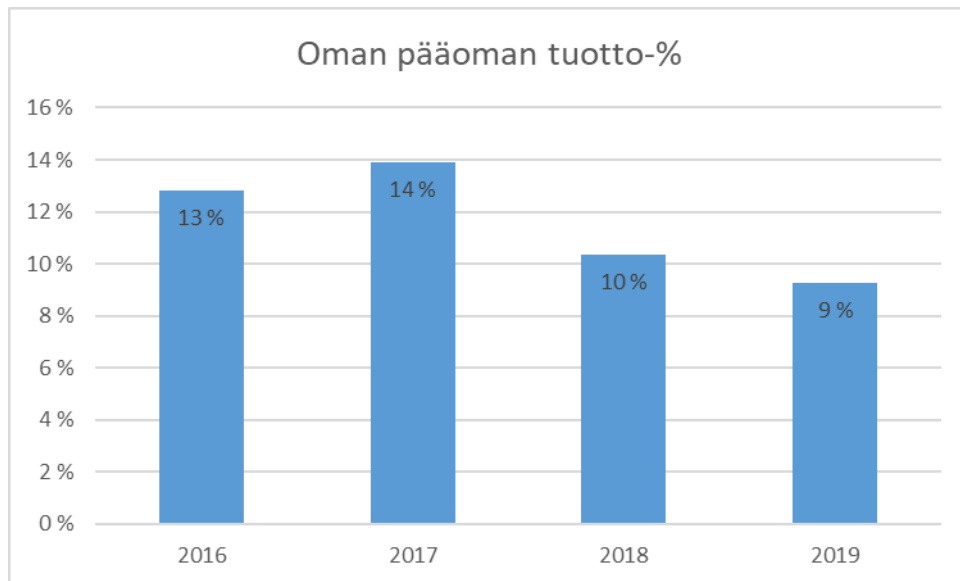
Kuvio 8: Nettotulosprosentti toimialaan verrattuna

Yllä olevassa kuviossa on esitetty Yritys X:n nettotulosprosentti verrattuna toimialaan. Tämänkin tunnusluvun kohdalla huomataan, että paras arvo 1,9 % saadaan tarkastelujakso ensimmäisenä vuonna 2016, josta se lähti melko tasaiseen laskuun ja tarkastelujakson viimeisenä vuonna 2019 tunnusluku sai pienimmän arvonsa 1,2 %. Yritys X:n nettotulosprosentti on hieman toimialan mediaanin alapuolella, mutta ei kuitenkaan kuulu alimpaan neljännekseen.

Kuvio 9: Kokonaispääoman tuotto-% toimialaan verrattuna

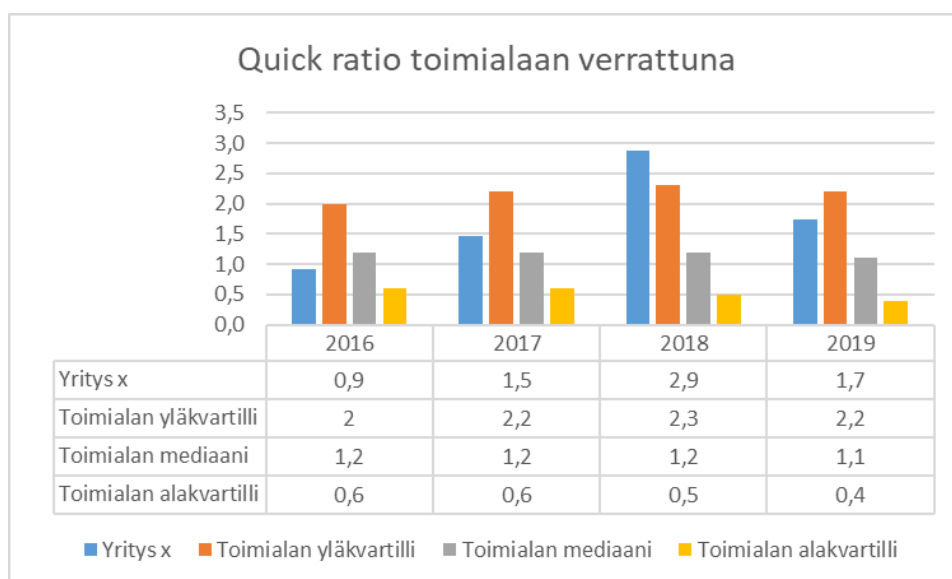
Yllä olevassa kuviossa on Yritys X:n kokonaispääoman tuotto-% verrattuna toimialaan. Tunnusluku saa pienimmän arvonsa 1,7 % tarkastelujakson ensimmäisenä vuonna 2016, josta se lähti nousuun saavuttaen parhaimman arvonsa 4,5 % vuonna 2018. Yrityksen taseen loppusumma on alhaisempi vuosina 2017 ja 2018, joka selittää tunnusluvun suuremman arvon. 2019 tase on taas kasvanut, joka näkyy tunnusluvun laskuna. Tunnusluku on toimialavertailussa mediaanin alapuolella kuulumatta kuitenkaan alimpaan neljännekseen. Yritys X:n kokonaispääoman tuotto-% on melko heikko tarkastelujakson jokaisena vuonna. Toisaalta toimialan mediaania ei myöskään voida pitää erityisen hyvänä.

Kuvio 10: Oman pääoman tuottoprosentti

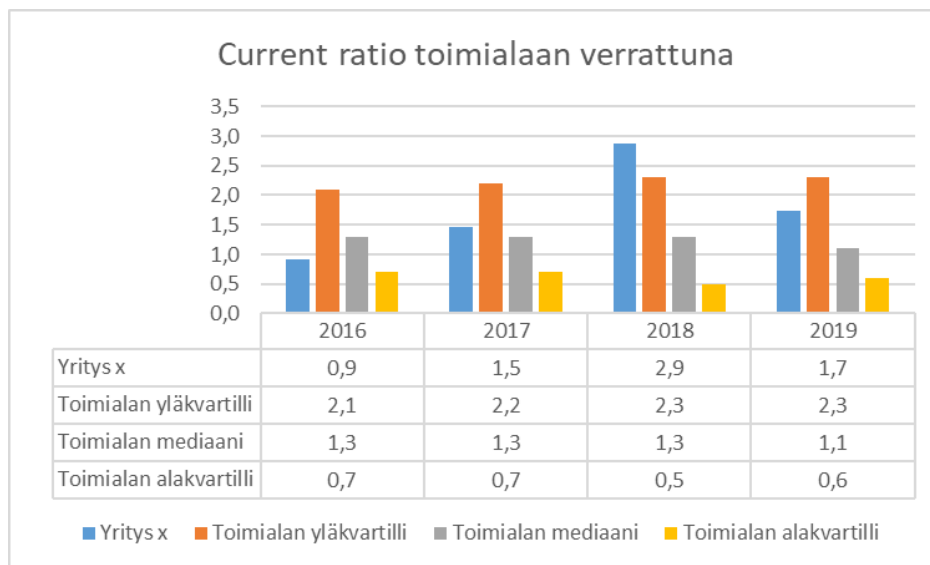
Yllä olevassa kuviossa on esitetty Yritys X:n oman pääoman tuottoprosentti eri tilikausina. Finnvera ei ole julkaissut tunnusluvulle toimialakohtaista vertailutietoa. Yritys X:n oman pääoman tuottoprosentti on parhaimmillaan vuonna 2017 tunnusluvun ollessa 14 %, josta se on lähtenyt hieman laskuun. Tunnusluku on tarkastelujakson aikana alimmillaan vuonna 2019, jolloin arvo oli 9 %. Vuonna 2019 yrityksen oikaistu oma pääoma on korkeimmillaan tarkastelujakson aikana ja nettotulos on pienentynyt hieman, joka selittää oman pääoman tuottoprosentin laskun.

8.2 Maksuvalmius

Kuvio 11: Quick ratio toimialaan verrattuna

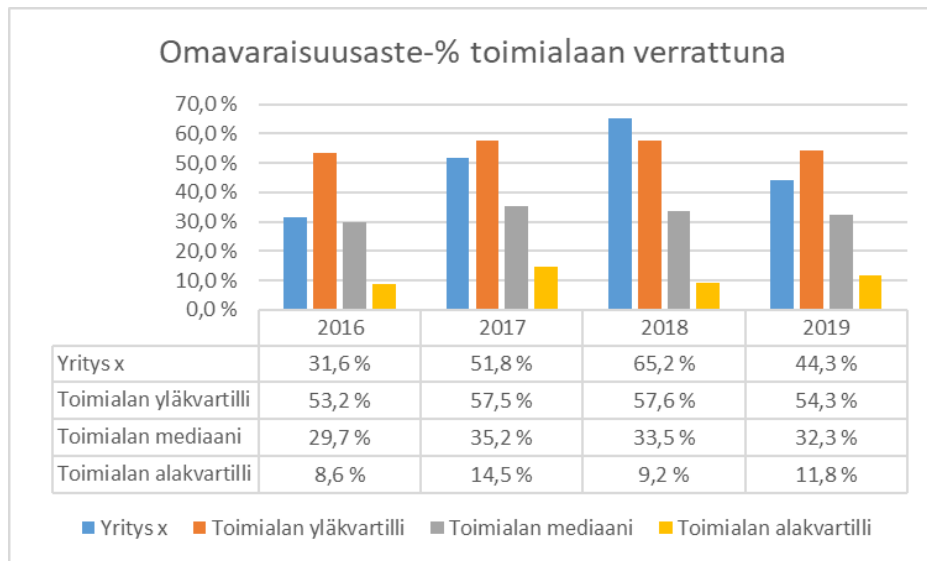
Yllä olevassa kuviossa on esitetty Yritys X:n quick ratio toimialaan verrattuna. Tunnusluku saa pienimmän arvonsa 0,9 vuonna 2016, josta se lähti nousuun saavuttaen parhaimman arvonsa 2,9 vuonna 2018. Yritys X:n tunnusluvun arvo alittaa toimialan mediaanin vuonna 2016, mutta ylittää sen kolmena muuna vuonna ja Yritys X kuuluu myös vuonna 2018 toimialan yläkvartiliin. Yritys x:n quick ratio on yleisesti oikein hyvällä tasolla, vaikka se on ohjeisarvojen mukaan täpärästi hyvän arvon alapuolella tarkastelujakson ensimmäisenä vuonna. Tunnusluvun hyvä arvo kertoo, että Yritys X: kykenee selviytymään lyhytaikaisista velvoitteistaan mainiosti.

Kuvio 12: Current ratio toimialaan verrattuna

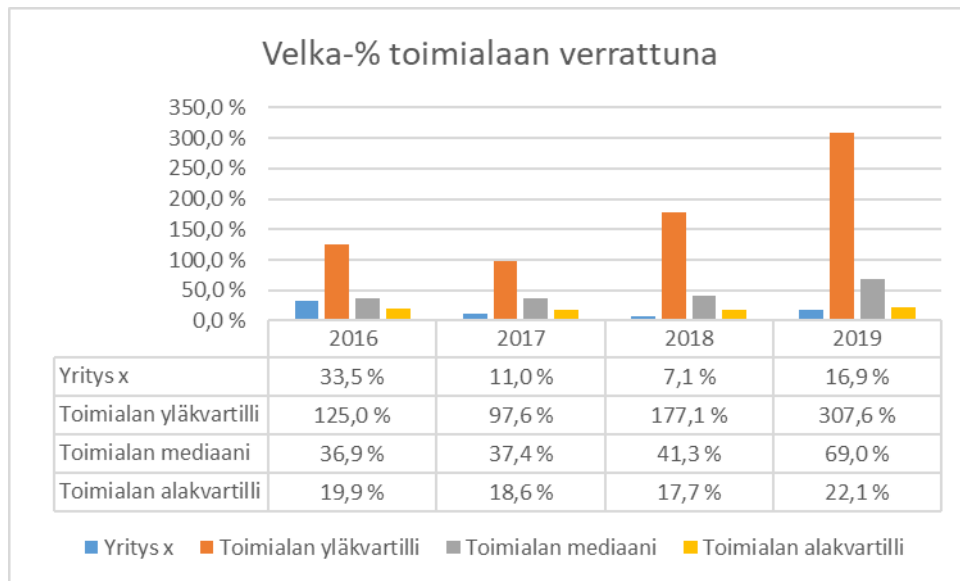
Yllä olevassa kuviossa on esitetty Yritys X:n current ratio toimialaan verrattuna. Tämänkin tunnusluvun kohdalla pienin arvo 0,9 on saavutettu vuonna 2016 ja korkeimpaan arvoon 2,9 päästään vuonna 2018. Yritys X:n tunnusluvun arvo ylittää toimialan mediaanin kaikkina muina vuosina, paitsi vuonna 2016 arvo jää hieman mediaanin alapuolelle. Yritys kuuluu vuonna 2018 myös toimialan yläkvartiliin. Yritys X:n current ratio on ohjeisarvojen mukaan hyvä vuonna 2018, muina vuosina arvo on tyydyttävä. Toimialan mediaanista nähdään, että toimialalle tyypillinen arvo on myös tyydyttävällä tasolla. Tähän varmasti vaikuttaa se, että toimialan yrityksillä ei taida olla paljonkaan vaihto-omaisuutta, joka laskee tunnusluvun arvoa.

8.3 Vakavaraisuus

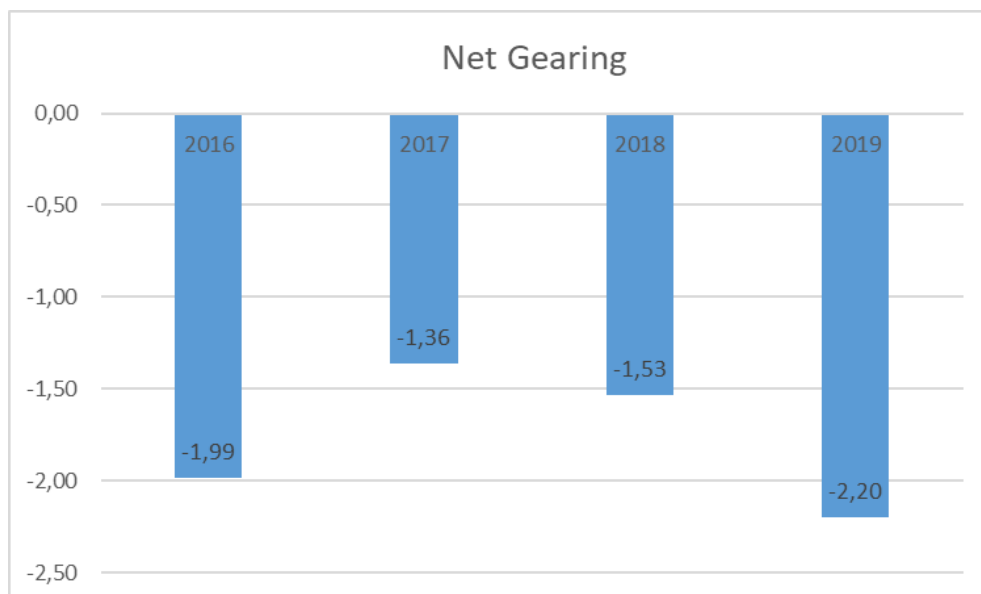
Kuvio 13: Omavaraisuusaste toimialaan verrattuna

Yllä olevassa kuviossa on esitetty Yritys X:n omavaraisuusaste verrattuna toimialaan. Yritys x:n omavaraisuusaste saa pienimmän arvonsa 31,6 % vuonna 2016, josta se teki ison harppauksen parempaan suuntaan kahtena seuraavana vuonna. Parhaan omaavaraisuusasteen yritys saa vuonna 2018 arvolla 65,2 %. Taseen loppusumma on tällöin ollut pienimmillään, joka selittää tunnusluvun hyvän arvon. Yritys X:n omavaraisuusaste on ollut tarkastelujakson aikana yleisesti ottaen oikein hyvällä tasolla. Vuoden 2016 arvoa voidaan kuitenkin pitää tyydyttävänä, vaikka se ylittääkin toimialan mediaanin. Tämän tunnusluvun osalta Yritys X ylittää tarkastelujakson jokaisena vuotena toimialan mediaanin ja kuuluu myös toimialan parhaimpaan neljännekseen vuonna 2018. Toimialan mediaani on jokaisena tarkastelujakson vuotena saanut tyydyttävän arvon tunnusluvun suhteen.

Kuvio 14: Velka-% toimialaan verrattuna

Yllä olevassa kuviossa on esitetty Yritys X:n suhteellinen velkaantuneisuus toimialaan verrattuna. Yritys X:n suhteellinen velkaantuneisuus saa tarkastelujakson aikana pienimmän eli parhaimman arvonsa 7,1 % vuonna 2018 ja suurimman arvonsa 33,5 % vuonna 2016. Yritys X kuuluu toimialan alakvartiliin vuonna 2018, muina tarkastelujakson vuosina Yritys X:n tunnusluvun arvot alittavat toimialan mediaanin. Vuonna 2018 vierasta pääomaan on vähiten tarkastelujakson aikana, joka selittää parhaimman arvon. Ohjearvojen mukaan Yritys X:n suhteellinen velkaantuneisuus on ollut jokaisena tarkastelujakson vuonna todella hyvällä mallilla.

Kuvio 15: Net Gearing

Yllä olevassa kuviossa on esitetty Yritys X:n net gearing- tunnusluku. Tunnusluvulle ei ole toimialakohtaista vertailutietoa. Pienimmän eli parhaimman arvonsa -2,2 Yritys X saa vuonna 2019 ja suurin arvo -1,36 löytyy vuodelta 2017. Vuonna 2019 Yritys X:n rahat ja rahoitusarvopaperit on selkeästi korkeimmillaan tarkastelujakson aikana, joka selittää tunnusluvun arvon. Tunnusluvun negatiiviset arvot eivät johdu negatiivisesta omasta pääomasta, joten tunnusluku on erinomaisella tasolla jokaisena tarkastelujakson vuotena.

8.4 Prosenttilukumuotoinen tilinpäätös

	1.5.2016-30.4.2017	1.5.2017-30.4.2018	1.5.2018-30.4.2019	1.5.2019-30.4.2020
Liikevaihto	100,00 %	100,00 %	100,00 %	100,00 %
Liiketoiminnan tuotot yhteensä	100,00 %	100,00 %	100,00 %	100,00 %
Ulkopuoliset palvelut	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,04 %
Henkilöstökulut	35,24 %	46,03 %	57,97 %	47,83 %
Liiketoiminnan muut kulut	62,25 %	51,69 %	40,40 %	50,64 %
Käyttökate	2,51 %	2,28 %	1,63 %	1,48 %
Suunnitelman mukaiset poistot	0,18 %	0,35 %	0,00 %	0,00 %
Liiketulos	2,33 %	1,92 %	1,63 %	1,48 %
Korkokulut ja muut rahoituskulut	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %
Välittömät verot	0,47 %	0,38 %	0,33 %	0,29 %
Nettotulos	1,85 %	1,54 %	1,30 %	1,19 %
Satunnaiset tuotot	0,09 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %
Kokonaistulos	1,95 %	1,54 %	1,30 %	1,19 %
Tilikauden tulos	1,95 %	1,54 %	1,30 %	1,19 %

Kuvio 16: Yritys X:n prosenttilukumuotoinen tuloslaskelma

Prosenttilukumuotoinen tilinpäätös toteutettiin suhteuttamalla tuloslaskelman eri erät liikevaihtoon. Yllä olevasta Yritys X:n prosenttilukumuotoisesta tuloslaskelmasta nähdään, että yrityksen suurimmat kuluerät ovat henkilöstökulut ja liiketoiminnan muut kulut. Yritys X:n käyttökate, liiketulos, nettotulos ja tilikauden tulos ovat pysyneet melko tasaisina, vuonna 2016 kyseiset luvut ovat suurimmat tarkastelujakson tilikausista. Tarkastelujakson ensimmäisestä tilikaudesta eteenpäin voidaan kuitenkin huomata edellä mainittujen lukujen osalta pientä laskua jokaisena vuotena. Vuonna 2016 henkilöstökulut ovat olleet paljon matalammalla suhteessa liikevaihtoon, kuin kolmena muuna vuonna tarkastelujakson aikana. Vuonna 2016 Yritys X:n liiketoiminnan muut kulut ovat olleet suhteessa korkeammat kuin muina tarkastelujakson vuosina.

	30.4.2017	30.4.2018	30.4.2019	30.4.2020
Koneet ja kalusto	1,09 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	1,09 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %
Myyntisaamiset	36,24 %	29,48 %	0,00 %	2,67 %
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä	36,24 %	29,48 %	0,00 %	2,67 %
Rahat ja rahoitusarvopaperit	62,67 %	70,52 %	100,00 %	97,33 %
Vastaavaa yhteensä	100,00 %	100,00 %	100,00 %	100,00 %
Oma pääoma				
Osakepääoma	20,64 %	29,47 %	33,45 %	20,70 %
Kertyneet voittovarot	6,93 %	15,58 %	25,33 %	19,64 %
Tilikauden tulos	3,98 %	6,73 %	6,41 %	3,93 %
Taseen oma pääoma yhteensä	31,56 %	51,79 %	65,19 %	44,26 %
Oikaistu oma pääoma yhteensä	31,56 %	51,79 %	65,19 %	44,26 %
Vieras pääoma				
Ostovelat	0,15 %	0,00 %	0,25 %	8,66 %
Muut korottomat lyhytaikaiset velat	68,29 %	48,21 %	34,56 %	47,08 %
Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä	68,44 %	48,21 %	34,81 %	55,74 %
Oikaistu vieras pääoma yhteensä	68,44 %	48,21 %	34,81 %	55,74 %
Vastattavaa yhteensä	100,00 %	100,00 %	100,00 %	100,00 %

Kuvio 17: Yritys X:n prosenttilukumuotoinen tase

Prosenttilukumuotoinen tase saatiin suhteuttamalla taseen eri erät taseen loppusummaan. Yllä olevasta prosenttilukumuotoisesta taseesta nähdään, että suurin osa Yritys X:n varoista on jokaisena tarkastelujakson vuotena erässä rahat ja rahoitusarvopaperit. Tarkastelujakson ensimmäisenä tilikautena Yritys X:llä on myyntisaamisia eniten ja vuonna 2018 niitä ei ole lainkaan. Prosenttilukumuotoisesta taseesta näkee myös nopeasti oman pääoman ja vieraan pääoman suhteen eri tarkastelujaksoina. Vuonna 2018 vierasta pääomaa on suhteessa paljon vähemmän kuin omaa pääomaa, joka näkyy myös tunnuslukuja laskettaessa hyvänä vakavaraisuutena siltä vuodelta. Tarkastelujakson ensimmäisen tilikauden aikana vierasta pääomaa on suhteessa enemmän kuin omaa pääomaa, joka näkyy myös lasketuissa tunnusluvuissa hieman heikompana vakavaraisuutena kuin muut vuodet.

8.5 Trendianalyysi

	1.5.2016-30.4.2017	1.5.2017-30.4.2018	1.5.2018-30.4.2019	1.5.2019-30.4.2020
Liikevaihto	100 %	150 %	148 %	161 %
Liiketoiminnan tuotot yhteensä	100 %	150 %	148 %	161 %
Ulkopuoliset palvelut	100 %	0 %	0 %	0 %
Henkilöstökulut	100 %	196 %	244 %	218 %
Liiketoiminnan muut kulut	100 %	124 %	96 %	131 %
Käyttökate	100 %	136 %	97 %	95 %
Suunnitelman mukaiset poistot	100 %	301 %	0 %	0 %
Liiketulos	100 %	124 %	104 %	102 %
Korkokulut ja muut rahoituskulut	100 %	0 %	0 %	0 %
Välittömät verot	100 %	121 %	102 %	99 %
Nettotulos	100 %	124 %	104 %	103 %
Satunnaiset tuotot	100 %	0 %	0 %	0 %
Kokonaistulos	100 %	119 %	99 %	98 %
Tilikauden tulos	100 %	119 %	99 %	98 %

Kuvio 18: Yritys X:n tuloslaskelman trendianalyysi

Tuloslaskelman trendianalyysi saatiin suhteuttamalla tarkastelujakson kolmen viimeisimmän tilikauden erät ensimmäiseen tarkastelujakson vuoteen. Yllä olevan trendianalyysin ensimmäiseltä riviltä nähdään liikevaihdon kasvaneen 61 % vuodesta 2016 vuoteen 2019. Henkilöstökuluista nähdään, että ne ovat kasvaneet paljon nopeammin, mitä liikevaihto. Kasvu on vuodesta 2016 vuoteen 2019 118 %. Liiketoiminnan muut kulut ovat olleet vuonna 2018 4 % pienemmät kuin vuonna 2016. Käyttökateen nähdään kehittyneen 36 % parempaan suuntaan vuodesta 2016 vuoteen 2017, mutta lähtenyt kuitenkin laskuun kahtena seuraavana vuonna. Yritys X:n loput aineelliset hyödykkeet kirjattiin suunnitelman mukaisiin poistoihin 2017, jonka takia ne ovat kolminkertaiset ankkurivuoteen verrattuna. Liiketulos on ollut jokaisena tarkastelujakson vuotena korkeampi vuoteen 2016 verrattuna. Liiketuloksen jälkeen Yritys X:n ainoat kulut ovat välittömät verot kolmena viimeisimpänä vuonna, ja nettotulos sekä tilikauden tulos on kehittynyt melko samassa suhteessa kuin liiketulos ankkurivuoteen verrattuna. Aikaisemmin esitetystä prosenttilukumuoioisesta tuloslaskelmasta voidaan katsoa, että suhteessa liikevaihtoon tuloslaskelman eri välisummat ovat pysyneet melko tasaisina, eikä trendianalyysissä havaitut suurelta vaikuttavat vaihtelut ole sen takia kovin merkityksellisiä.

	30.4.2017	30.4.2018	30.4.2019	30.4.2020
Koneet ja kalusto	100 %	0 %	0 %	0 %
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	100 %	0 %	0 %	0 %
Myyntisaamiset	100 %	57 %	0 %	7 %
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä	100 %	57 %	0 %	7 %
Rahat ja rahoitusarvopaperit	100 %	79 %	98 %	155 %
Vastaavaa yhteensä	100 %	70 %	62 %	100 %
Oma pääoma				
Osakepääoma	100 %	100 %	100 %	100 %
Kertyneet voittovarot	100 %	157 %	225 %	283 %
Tilikauden tulos	100 %	118 %	99 %	98 %
Taseen oma pääoma yhteensä	100 %	115 %	127 %	140 %
Oikaistu oma pääoma yhteensä	100 %	115 %	127 %	140 %
Vieras pääoma				
Ostovelat	100 %	0 %	101 %	5704 %
Muut korottomat lyhytaikaiset velat	100 %	49 %	31 %	69 %
Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä	100 %	49 %	31 %	81 %
Oikaistu vieras pääoma yhteensä	100 %	49 %	31 %	81 %
Vastattavaa yhteensä	100 %	70 %	62 %	100 %

Kuvio 19: Yritys X:n taseen trendianalyysi

Taseen trendianalyysi toteutettiin suhteuttamalla tarkastelujakson kolmen viimeisimmän tilikauden erät tarkastelujakson ensimmäiseen tilikauteen. Vastaavaa- puolelta havaitaan, että kaikki muut erät ovat pienentyneet, mutta rahat ja pankkisaamiset ovat kasvaneet 55 % vuodesta 2016 vuoteen 2019. Yritys X:n oma pääoma on kasvanut melko tasaisesti tarkastelujakson aikana ja viimeisimpänä vuotena se on 40 % suurempi kuin ensimmäisenä vuotena. Samalla vieras pääoma on pienentynyt 19 % samalla ajanjaksolla. Toinen merkittävä muutos on vieraassa pääomassa vuonna 2018, kun se on 69 % pienempi kuin vuotena 2016. Ostoveloissa nähdään huima 5704 % kasvu, joka ensisilmäyksellä näyttää todella suurelta muutokselta, mutta sen vaikutus vieraan pääoman kokonaisuusmäärään ei ole kuitenkaan huolestuttava. Taseen loppusumma on ollut samoissa lukemissa tarkastelujakson ensimmäisenä ja viimeisenä vuonna, mutta kahtena muuna vuotena se on pienentynyt reippaasti.

9 Yhteenveto

Yritys X:n kannattavuuden tunnuslukujen mukaan sen kannattavuus on yleisesti ottaen hieman heikolla mallilla. Voittoprosenttien mukaisesti yrityksellä on ollut tarkastelujakson aikana vuosi 2016 kaikista kannattavin, vaikka sinä vuonna yrityksen liikevaihto on ollut tarkastelujakson matalin. Kannattavuutta arvioidessa täytyy ottaa kuitenkin huomioon, että Yritys X:n omistaja nostaa itselleen palkkaa, joka näkyy tuloslaskelman henkilöstökuluissa ja sitä kautta pienemmissä kannattavuuden tunnusluvuissa. Vaikka kannattavuuden tunnusluvut näyttävät heikoilta, ei palkan nostamisen vuoksi voi vetää täysin suoria johtopäätöksiä heikosta

kannattavuudesta tunnuslukujen pohjalta. Osakeyhtiön tarkoitus on kuitenkin tuottaa omistajilleen tulosta. Yritys X:n tuloslaskelman trendianalyysistä huomataan yrityksen kulujen kasvaneen suhteessa nopeammin, kuin yrityksen liikevaihto. Tällä selittyy se, miksi Yritys X:n voittoprosentit ovat laskeneet tarkastelujakson aikana. Toimialavertailussa nähdään Yritys X:n kannattavuuden tunnuslukujen alittavan toimialan mediaanin useana tarkastelujakson tilikautena. Kannattavuuden vertailua toimialaan heikentää kuitenkin se, että toimialan muut yritykset voivat nostaa tuloksen muina tapoina kuin palkkana.

Maksuvalmiuden tunnusluvuista laskettiin quick ratio ja current ratio. Näistä tunnusluvuista nähdään Yritys X:n maksuvalmiuden olevan matalammillaan vuonna 2016 ja parhaimmillaan vuonna 2018. Yritys X:n maksuvalmiuden voidaan sanoa olevan hyvällä tasolla, vaikka current ratio saikin paikoittain heikkoja arvosanoja. Current ratio- tunnusluvun laskennassa huomioidaan myös vaihto-omaisuus, jota Yritys X:llä ei ole lainkaan, joka selittää tämän tunnusluvun kohdalla tyydyttävät arvot. Yritys X:n maksuvalmiuden tunnuslukujen arvot ylittävät toimialan mediaanin kaikkina muina tarkastelujakson vuosina paitsi 2016 jäi hieman mediaanin alapuolelle. Hyvä maksuvalmius kertoo Yritys X:n kyvystä selviytyä lyhytaikaisista velvoitteistaan.

Vakavaraisuuden tunnusluvut näyttävät Yritys X:n olevan hyvin vakavarainen tarkastelujakson aikana. Omavaraisuusaste ja suhteellinen velkaantuneisuus- tunnusluvut saavat parhaat arvonsa vuonna 2018 ja heikommat arvonsa 2016. Net gearing- tunnusluku on myös jokaisena tarkastelujakson aikana hyvällä mallilla, paras arvo saavutetaan vuonna 2019. Hyvä vakavaraisuus kertoo siitä, että Yritys X pystyy selviytymään hyvin mahdollisesta tappiollisesta liiketoiminnasta, kun on tarpeeksi omaa pääomaa tappioiden kattamiseen. Prosenttilukumuotoisesta taseesta nähdään helposti oman pääoman ja vieraan pääoman suhde. Niiden suhde on ollut tarkastelujakson jokaisena vuonna oikein terveellä tasolla, joka kertoo hyvästä vakavaraisuudesta. Taseen trendianalyysistä havaitaan, että vieras pääoma on tarkastelujakson jokaisena vuonna pienempi, kun taas oma pääoma on kasvanut ankkurivuoteen verrattuna. Yritys X:n liitetiedoista saatiin lisäksi selville, että suuri osa yrityksen veloista on palkkavelkoja omistajalle itselleen.

Opinnäytetyössä selvitettiin Yritys X:n kannattavuutta, maksuvalmiutta ja vakavaraisuutta neljän peräkkäisen vuoden ajalta laskemalla oikaistusta tuloslaskelmasta ja taseesta erilaisia tunnuslukuja. Lisäksi tehtiin prosenttilukumuotoinen tilinpäätösanalyysi sekä trendianalyysi. Kannattavuutta arvioitaessa valikoitui laskettaviksi tunnusluvuiksi käyttökateprosentti, liiketulosprosentti, nettotulosprosentti, kokonaispääoman tuottoprosentti sekä oman pääoman tuottoprosentti. Maksuvalmiutta arvioitaessa laskettiin quick ratio ja current ratio- tunnusluvut. Vakavaraisuuden tunnusluvuista arvioitiin omavaraisuusaste, suhteellinen velkaantuneisuus ja net gearing. Tunnuslukuja vertailtiin toimialaan sekä tulkintaan annettuihin ohjearvoihin. Näiden menetelmien pohjalta ei ole löydetty huolestuttavia muutoksia tai suuria riskejä esimerkiksi yrityksen jatkuvuuden suhteen. Yritys X:n tavoite on pitää yritys jatkossakin yhtä

kannattavana ja suuruusluokalta samankokoisena. Työn sisältöön saattaa tulevaisuudessa tulla jonkin verran muutoksia, mutta omistajan mukaan sen ei pitäisi vaikuttaa radikaalisti yrityksen kannattavuuteen. Kokonaisuudessaan Yritys X on onnistunut todella hyvin talouden suunnittelussa.

Lähteet

Painetut

Ikäheimo, S., Malmi, T. & Waldon, R. 2019. Yrityksen laskentatoimi. 8. uudistettu painos. Helsinki: Talentum.

Jormakka, R., Koivusalo, K., Lappalainen, J. & Niskanen, M. 2015. Laskentatoimi. 4. uudistettu painos. Helsinki: Edita.

Kaisanlahti, T., Leppiniemi, J. & Leppiniemi, R. 2017. Tilinpäätöksen tulkinta. 5. uudistettu painos. Helsinki: Alma Talent.

Leppiniemi, J. & Kykkänen, T. 2019. Kirjanpito, tilinpäätös ja tilinpäätöksen tulkinta. 10. uudistettu painos. Helsinki: Alma Talent.

Leppiniemi, J. & Leppiniemi, R. 2012. Hyvä tilinpäätöskäytäntö. 7. painos. Helsinki: Sanoma Pro.

Lindblad, U. 2021. Pien- ja mikroyrityksen tilinpäätös käytännönläheisesti. 2. uudistettu painos. Helsinki: Helsingin Kamari.

Salmi, I. 2012. Mitä tilinpäätös kertoo? Helsinki: Edita.

Suomala, P., Manninen, O. & Lyly-Yrjäläinen, J. 2011. Laskentatoimi johtamisen tukema. Helsinki: Edita.

Sähköiset

Hirsijärvi, S. & Hurme, H. 2008. Teemahaastattelu: teemahaastattelun teoria ja käytäntö. E-kirja. Helsinki: Gaudeamus.

Kallunki, J-P. 2014. Tilinpäätösanalyysi. E-kirja. Helsinki: Talentum.

Kerbs, T. 2020. Juoksevasta kirjanpidosta tilinpäätökseen käytännönläheisesti. E-kirja. Helsinki: Helsingin Kamari.

Kirjanpitoasetus 30.12.1997/1339. Viitattu 17.4.2021. <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1997/19971339#L1P1>

Kirjanpitolaki 31.12.1997/1336. Viitattu 13.4.2021. <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1997/19971336#L1P4>

Niskanen, J. & Niskanen, M. 2004. Tilinpäätösanalyysi. E-kirja. Helsinki: Edita.

Sarajärvi, A. & Tuomi, J. 2018. Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi. E-kirja. Helsinki: Tammi.

Seppänen, H. 2011. Yrityksen analysointi ja tilinpäätös. E-Kirja. Helsinki: Helsingin Kamari.

Tilastokeskus, Finnveran tilinpäätöstilastot. Viitattu 23.4.2021. <https://tem-tilastopalvelu.stat.fi/PXWeb/pxweb/fi/>

Valtioneuvoston asetus pien- ja mikroyrityksen tilinpäätöksessä esitettävistä tiedoista 1753/2015. Viitattu 15.4.2021 <https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2015/20151753#Lidp446500592>

Yritystutkimus ry. 2017. Yritystutkimuksen tilinpäätösanalyysi. E-kirja. Helsinki: Gaudeamus.

Julkaisemattomat

Tilinpäätös 30.04.2017. Yritys X.

Tilinpäätös 30.04.2018. Yritys X.

Tilinpäätös 30.04.2019. Yritys X.

Tilinpäätös 30.04.2020. Yritys X.

Kuviot

Kuvio 1: Kululajikohtainen tuloslaskelma (Lindblad 2021, 57)	8
Kuvio 2: Mikroyrityksen lyhennetty tase (Kerbs 2020, luku 5.1.2).....	9
Kuvio 3: Oikaistun tuloslaskelman kaava (Niskanen & Niskanen 2004, luku 3.2)	14
Kuvio 4: Oikaistun taseen kaava, vastaavaa (Niskanen & Niskanen 2004, luku 3.3)	16
Kuvio 5: Oikaistun taseen kaava, vastattavaa (Niskanen & Niskanen 2004, luku 3.3)	18
Kuvio 6: Käyttökateprosentti toimialaan verrattuna	27
Kuvio 7: Liiketulosprosentti toimialaan verrattuna	28
Kuvio 8: Nettotulosprosentti toimialaan verrattuna	28
Kuvio 9: Kokonaispääoman tuottoprosentti toimialaan verrattuna.....	29
Kuvio 10: Oman pääoman tuottoprosentti	30
Kuvio 11: Quick ratio toimialaan verrattuna.....	30
Kuvio 12: Current ratio toimialaan verrattuna	31
Kuvio 13: Omavaraisuusaste toimialaan verrattuna	32
Kuvio 14: Velka-% toimialaan verrattuna.....	33
Kuvio 15: Net Gearing.....	33
Kuvio 16: Yritys X:n prosenttilukumuotoinen tuloslaskelma.....	34
Kuvio 17: Yritys X:n prosenttilukumuotoinen tase	35
Kuvio 18: Yritys X:n tuloslaskelman trendianalyysi	36
Kuvio 19: Yritys X:n taseen trendianalyysi	37

Kaavat

Kaava 1: Käyttökateprosentti (Yritystutkimus ry 2017, luku 7.1.2)	20
Kaava 2: Liiketulosprosentti (Yritystutkimus ry 2017, luku 7.1.3).....	20
Kaava 3: Nettotulosprosentti (Yritystutkimus ry 2017, luku 7.1.4).....	20
Kaava 4: Oman pääoman tuottoprosentti (Yritystutkimus ry, luku 7.2.3).....	21
Kaava 5: Kokonaispääoman tuottoprosentti (Yritystutkimus ry 2017, luku 7.2.1).....	21
Kaava 6: Sijoitetun pääoman tuottoprosentti (Yritystutkimus ry 2017, luku 7.2.2).....	21
Kaava 7: Quick ratio (Yritystutkimus ry 2017, luku 8.2.1)	22
Kaava 8: Current ratio (Yritystutkimus ry 2017, luku 8.2.2).....	22
Kaava 9: Omavaraisuusaste (Yritystutkimus ry 2017, luku 8.1.1).....	23
Kaava 10: Suhteellinen velkaantuneisuus (Yritystutkimus ry 2017, luku 8.1.2)	23
Kaava 11: Net gearing (Yritystutkimus ry 2017, luku 8.1.3).....	24

Liitteet

Liite 1: Yritys X:n oikaistu tuloslaskelma.....	44
Liite 2: Yritys X:n oikaistu tase	45

Liite 1: Yritys X:n oikaistu tuloslaskelma

	1.5.2016-30.4.2017	1.5.2017-30.4.2018	1.5.2018-30.4.2019	1.5.2019-30.4.2020
Liikevaihto	49 519,46	74 204,58	73 501,74	79 554,22
Liiketoiminnan tuotot yhteensä	49 519,46	74 204,58	73 501,74	79 554,22
Ulkopuoliset palvelut	0,00	0,00	0,00	33,78
Henkilöstökulut	17 451,08	34 155,86	42 605,84	38 052,14
Liiketoiminnan muut kulut	30 827,88	38 357,10	29 697,72	40 287,70
Käyttökate	1 240,50	1 691,62	1 198,18	1 180,60
Suunnitelman mukaiset poistot	87,50	263,40	0,00	0,00
Liiketulos	1 153,00	1 428,22	1 198,18	1 180,60
Korkokulut ja muut rahoituskulut	0,04	0,00	0,00	0,00
Välittömät verot	235,14	285,64	239,62	231,66
Nettotulos	917,82	1 142,58	958,56	948,94
Satunnaiset tuotot	46,38	0,00	0,00	0,00
Kokonaistulos	964,20	1 142,58	958,56	948,94
Tilikauden tulos	964,20	1 142,58	958,56	948,94

Liite 2: Yritys X:n oikaistu tase

	30.4.2017	30.4.2018	30.4.2019	30.4.2020
Koneet ja kalusto	263,40	0,00	0,00	0,00
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	263,40	0,00	0,00	0,00
Myyntisaamiset	8 778,60	5 001,06	0,00	644,80
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä	8 778,60	5 001,06	0,00	644,80
Rahat ja rahoitusarvopaperit	15 180,78	11 964,92	14 948,56	23 514,72
Vastaavaa yhteensä	24 222,78	16 965,98	14 948,56	24 159,52
Oma pääoma				
Osakepääoma	5 000,00	5 000,00	5 000,00	5 000,00
Kertyneet voittovarot	1 679,40	2 643,68	3 786,26	4 744,82
Tilikauden tulos	964,28	1 142,58	958,56	948,94
Taseen oma pääoma yhteensä	7 643,68	8 786,26	9 744,82	10 693,76
Oikaistu oma pääoma yhteensä	7 643,68	8 786,26	9 744,82	10 693,76
Vieras pääoma				
Ostovelat	36,68	0,00	37,20	2 092,20
Muut korottomat lyhytaikaiset velat	16 542,42	8 179,72	5 166,54	11 373,56
Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä	16 579,10	8 179,72	5 203,74	13 465,76
Oikaistu vieras pääoma yhteensä	16 579,10	8 179,72	5 203,74	13 465,76
Vastattavaa yhteensä	24 222,78	16 965,98	14 948,56	24 159,52